

ЗЕЛЗЧ

Для Бацькаўшчыны-маці буду йграць.
(Янка КУПАЛА)

№ 4 (35)

ЧЭРВЕНЬ 2005

- 2 ШТРАФ ЗА НАПАМІН ПРА ЧАРНОБЫЛЬ**
Казаць праўду ў Беларусі забаронена
- 4 ЖЫХАРОЎ «ДЗЯРЖЫНКІ» ХВАЛЮЕ**
ПРАБЛЕМА ДУША

- 6 РАМАН ХЦЕЙ**
У рубрыцы «Маладыя галасы»
- 8 СВЕТ У ЗЯЛЁНЫМ КОЛЕРЫ**
Інтэрв'ю наркамана са стажам

ПОЗИТИВ В СТИЛЕ СЛАЙД-РОК

ПЕРВЫЕ ПОПЫТКИ СОЗДАНИЯ ГРУППЫ, КОТОРАЯ ТЕПЕРЬ НОСИТ НАЗВАНИЕ "СЛАЙДЫ", БЫЛИ СДЕЛАНЫ В 2002г., А УЖЕ В 2003-М РЕБЯТА ЗАНЯЛИ ПОЧЁТНОЕ ВТОРОЕ МЕСТО НА ФЕСТИВАЛЕ БРЕСТСКИХ РОК-ГРУПП "ЗОЛОТАЯ ОСЕНЬ".

Успех вдохновил музыкантов, и итогом упорной работы стала победа "Слайдов" на "Золотой осени-2004". В феврале 2005г. вышел их дебютный альбом "Позитивы". Мы решили выяснить, в чём причина столь стремительного прорыва, лично побывавши с ребятами после одного из их выступлений. На волне хорошего настроения музыканты с большим удовольствием отвечали на вопросы, много шутили и смеялись, – одним словом, излучали позитив. Итак, знакомьтесь: Влад Филиппов (вокал, гитара), Вова Майшук (гитара), Саша Знахарчук (бас), Виктор Локтиков (клавиши), Андрей (Бобёр) Абрамов (барабаны).

– Расскажите о вашем первом альбоме.

Влад: Альбом полностью позитивный. И название соответствующее. Это было концепцией альбома – собрать позитивные песни. Во втором альбоме будет совершенно иная концепция.

Вова: Возможно, он будет называться "Негативы" (смеется).

– Влад, обращаюсь к тебе, как автору текстов. О чём твои песни?

Влад: Об отношениях человеческих. Таких, какие они есть. Петь о том, как мне плохо, мне не хочется. И так всем сейчас не очень хорошо. А если ещё петь о том, как мне плохо... Минус на минус не даёт плюс в данном случае.

– Стиль, в котором играет группа "Слайды"?

Влад: Слайд-рок.

– Что вы вкладываете в это понятие?

Андрей: Это стремление к минимализму. Как можно меньше нот, как можно медленнее ритм и как можно больше музыкальности.

– В музыкальной среде много говорят о вашем сотрудничестве с группой ONEGIN. На чём оно всё-таки базируется?

Саша: Не столько сотрудничество, сколько дружба. То есть сотрудничество основывается на дружбе, прежде всего.

– ONEGIN играет тяжёлую музыку. У вас не возникло желания попробовать сделать что-нибудь в подобном стиле?

Андрей: Есть. Искреннем (дружный смех).

Влад: Сейчас все играют тяжесть, это модно. Мы предпочитаем оставаться в оппозиции.

Вова: Опять же – стремление к минимализму.

– Есть ли какие-нибудь западные коллектиды, на которые ориентируется в своём творчестве группа "Слайды"?

Вова: Если раньше и были какие-то конкретные ориентиры, то сейчас стремимся к независимости. К тому же нас в группе пятеро – и у каждого в музыке какие-то свои пристрастия, поэтому каждый вносит частичку чего-то своего. Но

порой бывает очень сложно убедить всех играть. Приходится подстраиваться друг под друга и работать как один слаженный механизм.

– Только появиввшись на брестской рок-сцене, вы в 2004г. стали обладателями гран-при «Золотой осени». В чём, по-вашему, причина успеха?

Влад: Людям нужна лёгкая музыка. Все устали от "мяса", причём не всегда качественного.

Вова: Успех в гармонии, в мелодике, а не в камом-то "мясе".

– Вы часто даёте концерты?

Влад: За прошлый год мы вошли в тройку брестских коллективов по количеству концертов. В общай сложности получилось около пятнадцати. А рваться куда-то за рамки Бреста, я считаю, не стоит, так как необходимо сначала наработать себе публику в родном городе.

– Есть ли концерт, который запомнился больше всего?

Вова: Самым запоминающимся был первый концерт. Скорее это был даже не концерт – прослушивание на "Золотую осень-2003". Было очень много адреналина и энергетики.

– Вы ребята молодые и наверняка амбициозные. Какое будущее у группы "Слайды"?

Влад: Не нужно думать о будущем. Нужно делать что-то, и всё сложится.

Вова: Будущее очень непредсказуемо. Всегда, когда пытаешься планировать, всё на самом деле выходит по-другому.

– А что в ближайших планах?

Вова: Работать дальше, записывать новые песни. У нас уже есть материал для второго альбома.

– Чем занимаетесь помимо музыки?

Влад: Работаем. На музыку же надо как-то зарабатывать (смеется). А вообще, конечно, совмещаем занятия музыкой с учёбой, работой.

– На личную жизнь время остаётся?

Саша: Музыка – это и есть личная жизнь.

Влад: У меня с этим проблемы – поэтому некоторые считают меня тронутым товарищем.

– Что же тогда вдохновляет на создание песен?

Влад: Многое вдохновляет. Иногда можно ехать в троллейбусе – и это вдохновит на создание кусочка текста, который потом войдёт в песню.

– А если взять более глобально?

Влад: Ну если рога у троллейбуса слетят с проводов – вот это более глобально.

– Песни про любовь у вас есть?

Влад: Да все песни про любовь...

– Большинство ваших поклонников – девушки, и многие наверняка не прочь познакомиться с вами поближе. Идеал девушки для вас?

Влад: Девушка должна просто не бояться подходить познакомиться.

Саша: Идеальная девушка – эта та девушка, о которой не думаешь, какая она должна быть. Тебе хорошо только оттого, что она есть рядом.

– Пожелания поклонницам?

Влад: Любите Бобра! А то он там за барабанами сидит сзади сцены вечно обделённый женским вниманием.

Саша: Приходите на концерты, слушайте хорошую музыку, а Бобра, собственно, можно и не любить.

Вова: Будьте самими собой.

Вера ЕРЕМОВА

P.S. Поближе познакомиться со "Слайдами" можно на официальном сайте группы www.slidesrock.com, а оценить их творчество вы сможете, купив диск "Позитивы" в торговых рядах "Кирмаш". В аудиоархиве "Дзедзіча" также есть альбом "Позитивы", так что приходите, послушаем вместе.

«ГУКІ» ПРАЦЯГВАЮЦА

БАМГА "Сузор'е" працягвае акцыю "ГУКі". Акцыя накіравана на папулярызацыю беларускамоўнай музыкі сярод берасцейскай моладзі. Яе сэнс у тым, што любы малады чалавек можа абсалютна бясплатна памяняць свае непатрэбныя аудыёкасеты на "б/у" касеты з запісамі беларускіх музыкаў. Прычым можна на свой уласны музычны густ выбраць любога беларускага выканануцу: ад барда Шалкевіча ці Бартосіка да папулярных "Нейра-дзюбеля" ці "Крамы".

Акцыя доўжыцца ўжо месяц, і з гэтых час абмянцы свае старыя касеты вырашылі 43 маладыя берасцейцы. Агульная колькасць памененых касет складае 126 адзінак. Першыя вынікі "ГУКай" каментуе адзін з ініцыятараў акцыі Сяргук Ратнікаў:

— У першыя дні пасля абвяшчэння акцыі наш тэлефон праста разрывался. Мы не былі падрыхтаваны да такога ажыятажу. Нярэдка не хапала касет з самымі папулярнымі выкананіямі, часам мы проста фізічна не паспявалі рабіць новыя запісы. Найбольш папулярная ў берасцейцаў "NRM" (23 касеты) і "Крамы" (13 касет). Карыстайліся попыткамі таксама запісы "Крамбамбулі", "Ляпісаў" і Віктара Шалкевіча. Некаторыя сціпла прыносілі адну-дзве касеты, а аднойчы прыйшоў кіроўца "Хуткай дапамогі" і "намяняў" ажно 17 касет — гэта на сёння абсалютны рэкорд.

Не абышлося і без кур'ёзаў. Так, дзякуючы адной берасцейскай газете, якая ў агучаны намі спіс уключыла чамусыці гурт "Леприконсы", ды яшчэ й пазначыла, што на абмен выдаюцца новыя касеты, мы атрымалі шаленую колькасць тэлефанаўнай ад прыхільніка "Леприконсов", "Красок" і падобнай музыкі. Траба яшчэ раз адзінчыць, што ў нас можна знайсці ТОЛЬКІ беларускамоўную музыку! І не на новых касетах, а на тых самых ужыванных, якія нам прыносяць на абмен. У тым-та і сэнс акцыі — без асаблівых выдаткаў папулярызаць беларускамоўную музыку.

Арганізатары акцыі запэўніваюць, што любы малады чалавек знайдзе музыку на свой густ: аудыёархій "Сузор'я" налічвае больш за 500 гадзін беларускамоўнай музыкі, альбо 35 ГБ у электронным фармаце.

Адзіная ўмова — касеты, якія вы прыносяце на абмен, павінны быць у рабочым стане (здатны да перазапісу) — каб акцыя працягвалася далей.

Застаецца дадаць, што акцыя будзе доўжыцца да 1 жніўня. Задача пытанні арганізатарам акцыі можна па тэл.: 23-68-02, (029) 77-949-77.

Dzedzich week-news

Шаноўныя сябры!

Рэдакцыя "Дзедзіча" з задавальненнем прыме ад Вас бясплатныя прыватныя аб'явы ў наступны нумар бюлетэня, які пабачыць свет у сярэдзіне верасня 2005г.

Звяртайцеся па тэл.: (0162) 23-68-02 да 20.08.05.

ШТРАФ ЗА НАПАМІН ПРА ЧАРНОБЫЛЬСКУЮ ТРАГЕДЫЮ

20-ГАДОВАЯ АКСАНА ЦІМЧАНКА ПАКАРАНАЯ ШТРАФАМ ПАМЕРАМ 30 ТЫСЯЧАў РУБЛЁЎ ДЗЯЎЧЫНУ АБВІНАВАЦЛІ Ў РАСПАУСЮДЗЕ НЕЗАРЭПСТРАВАНАЙ ДРУКАВАНАЙ ПРАДУКЦЫІ Ў ГАДАВІНУ АВАРЫІ НА ЧАРНОБЫЛЬСКАЙ АЭС.

Адміністрацыйная камісія Ленінскага раёну Берасці разглядала справу студэнткі Аксаны Цімчанкі на падставе складзенага на яе 26 красавіка пратаколу. У гэты дзень у Берасці адбывалася акцыя "Свечка памяці", прысвечаная гадавіне аварыі на Чарнобыльскай атамнай электрастанцыі. Міліцыянты тады затрымалі спадарыню Цімчанку нібыта за распаўсюд уётак, якія былі зробленыя з парушэннем закона. У прыватнасці, міліцыянты цвердзілі, што паколькі ўёткі надрукаваныя ў Смаленску, яны не могуць распаўсюджвацца ў Беларусь.

Аксана абвінаваціла ў парушэнні ч. 3 арт. 172 Кодэкса аб адміністрацыйных правапарушэннях: "Распространение печатных изданій, изготовленных с нарушением установленного порядка и не имеющих выпускных данных, содержание которых направлено на причинение ущерба государственному и общественному порядку, правам и законным интересам граждан". За парушэнне гэтага артыкулу можна вынесці папярэджанне альбо штраф ад 1 да 5 базавых адзінак (1 базавая адзінка — 25500р). Адміністрацыйная камісія накладла штраф — 30000р.

Гэту падзею каментуе Дзмітрый Шымансі — кіраунік БАМГА "Сузор'е", валанцёрам якога з'яўляецца Аксана Цімчанка:

— Свайমашненем улады паказалі, што ў Беларусі напамін пра чарнобыльскую трагедыю "причиняет ущерб государственному и общественному порядку". А гэта значыць, што на ўлётках, якія мы распаўсюджвалі падчас акцыі "Свечка памяці" напісаная праўда: сённяшняя ўлада замоўчвае інформацыю пра сапраўдныя наступствы аварыі на ЧаAES. І Аксана пакаралі не за тое, што яна парушала грамадскі парадак, а за тое, што спрабавала выказаць праўду пра Чарнобыль. А казаць праўду ў нашай краіне, як высветлілася, забаронена. Адпраўляць прымусова выпускнікоў па размеркаванні ў забруджаныя рэдыяцыйныя раёны — не забаронена, вырошчваць на забруджаных землях сельскагаспадарчую прадукцыю, якую мы пасля спажываєм — не забаронена, а нагадваць берасцейцам пра вынікі аварыі — гэта парушэнне закона. Безумоўна, мы дапамаглі Аксане выплаціць штраф.

Dzedzich week-news

КАК ВСТУПИТЬ В БРСМ?

С АНАЛОГОМ СОВЕТСКОГО КОМСОМОЛА — БРСМ, ЗНАКОМЫ ВСЕ. ПОД ЛОЗУНГОМ "С НАМИ ЛУЧШИЕ ИЗ ЛУЧШИХ" В ЭТУ ОРГАНИЗАЦИЮ ПРИНИМАЮТ ВСЕХ И КАЖДОГО НЕ ТОЛЬКО ПО ЖЕЛАНИЮ, НО И ПРИНУДИТЕЛЬНО.

Чем же БРСМ так прывлекает молодых людей? Конечно, развитая система скидок на дискотеках, в парикмахерских салонах, кинотеатрах и в других местах еще никому не мешала. Получается, что патротизм молодежи вырабатывается путем дрессировки: "Стань на задние лапки — получишь конфетку".

В школах стремительным шагом идет зачисление в БРСМ. Особого желания сразу все не проявляют, зато оно рождается, как только ученики сталкиваются с поступлением. В Военную академию, Школу милиции, Академию МВД и ряд других учебных заведений приди поступать без билета БРСМ то же самое, что явиться без паспорта. Лучше и вправду не рисковать, без него же и в стройотряд не возьмут и еще куда-нибудь. А возникающие проблемы с поселением в общежитие при отказе вступать в БРСМ у иногородних студентов уже далеко не единичные случаи.

Нельзя обойти вниманием и праздничные концерты, которые устраивает БРСМ. Выступают там же школьники и студенты, которые за это ничего не получают, зато зрители дружно отдают

деньги на билеты. Куда они идут? ... Правильно.

Но о каком же творческом и самостоятельном развитии молодежи может тогда идти речь? Ведь нет выбора — нет конкуренции, значит, нет движения вперед и совершенствования. Каждый человек будет делать что-то тогда, когда будет знать, что он соревнуется и хочет быть лучшим.

Путём показухи, с которой мы сталкиваемся, каких-то результатов добиться невозможно. Любой митинг БРСМ — минутное дело. Сними с занятых школьников и студентов, раздай флаги в руки, майки. Созови СМИ — и процесс прошёл. Как всегда, никакой критики, громкие аплодисменты, слова благодарности. "Хвала и слава БРСМ!".

К счастью, насколько формально функционеры БРСМ подходят к повышению численности своих рядов, настолько равнодушно современная молодежь относится к идеологическим поступлам, проповедуемым этой организацией. Никто из БРСМ-овцев не отважится заявить о всеобщей и бесспорной поддержке государственной идеологии членами этой организации.

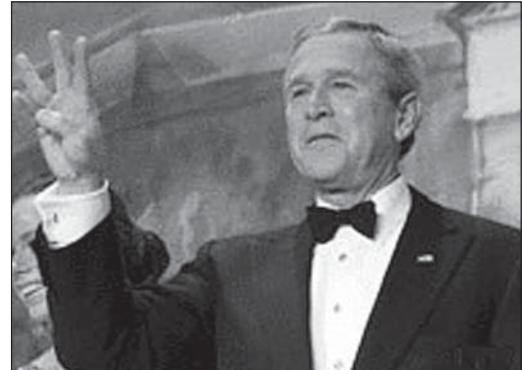
Анастасия МЕЛЕШКО

ЦЫТАТА МЕСЯЦА

Усе мы наважаныя абараніць свабоду ў Беларусі. Людзі гэтай краіны жывуць пад апошнім дыктатурай Еўропы, і яны заслужуваюць лепшага.

Джордж Буш, презідэнт ЗША

(з прамовы ў будынку Малой гільдый ў Старой Рызе, Латвія)

ХОЧАМ ВЕДАЦЬ ПРАЎДУ

7 ТРАЎНЯ 1999г. ЗНІК ЮРЫЙ ЗАХАРАНКА

АКЦЫЯ "ЛАНЦУГ НЕАБЫЯКАВЫХ ЛЮДЗЕЙ" ПРАЙШЛА 7 ТРАЎНЯ У БЕРАСЦІ КАЛЯ ГАНДЛЁВАГА ЦЭНТРА "ЮБІЛЕЙНЫ".

Aкцыя была прымеркавана да сумнай даты: 7 траўня шэсць гадоў таму ў Менску бясследна знік адзін з лідэраў апазіцыі, былы міністр унутраных спраў Беларусі Юрый Захаранка. Да гэтага часу лёс яго невядомы.

Падчас акцыі «Ланцуг неабыякавых людзей». Берасце, 7 траўня 2005г.

Hа пасту міністра Ю.Захаранка працаваў крху больш за год. Пазней ён успамінаў: «Наверное, я остался одним из немногих, кто говорил Лукашенко правду. Ту правду, нехорошую правду, которая была по самолюбию президента, но я говорил ей... Когда мы разговаривали с президентом, он сказал мне: «Ты должен выполнить любой мой приказ». Я ему говорю: «Александру Григорьевичу, людей расстреливать не буду, Конституцию нарушать не буду». А он тогда: «Если ты не выполнишь любой мой приказ, на тебя наденут наручники». Это стиль руководства президента».

Экс-міністр Юрый Захаранка стаў адным з актыўных дзеячоў апазіцыі: удзельнічаў у супрацьстаянні паміж Лукашэнкам і Вярховным Саветам напярэдадні рэферэндуму 1996г., арганізаваў Кангрэс у абарону дэмакратіі. Захаранка становіўся небяспечным для рэжыму чалавекам. І ў гаосьці вельмі важнага ў кіраўніцтве дзяржавы не вытрымалі нервы.

ВІТАЮ ВАС, ШАНОЎНЫЯ "ДЗЕДЗІЧЫ".

Y рассылцы Dzedzich week-news вы пісалі пра акцыю ў чарговую гадавіну знікнення Юрія Захаранкі.

Добрая справа (вядома, не міліцыянтаў!): Нашэцце мясцовыя палітлідары зразумелі, што не трэба агітаваць улады і пенсіянераў у цэнтры горада, а трэба ісці бліжэй да простых людзей.

Падобныя акцыі варты рабіць найперш у мікрараёнах, у людных месцах. І не трэба стаяць дойга, пакуль не затрымаюць.

Варты зладзіць пікет на 30-40 хвілінаў (а практика пакажа, можа й менш – 15-20) і пераязджаць у іншы, суседні мікрараён горада. Пайнфармуеце тады большую колькасць людзей за гэты час.

7 ТРАЎНЯ 1999 ГОДА ЮРЫЙ МІКАЛАЕВІЧ ЗАХАРАНКА ЗНІК...

Kаля 10 чалавек, актыўісты палітычных партый АГП, ПКБ, БНФ паўсталі жывым ланцугом уздоўж вуліцы Маскоўскай у раёне "Юбілейнага", трymаючы ў руках партрэты Юрія Захаранкі.

Сяржук Лазенка, сябра Партыі БНФ, патлумачыў, чаму ён удзельнічае ў акцыі:

– Прайшло 6 гадоў, як знік Юрый Захаранка і іншыя відныя дзеячы апазіцыі, але мы па-ранейшаму хочам ведаць праўду, ведаць, што з імі здарылася і хто ў гэтым вінаваты!

Акцыя працягвалася калі гадзіны і скончылася тыпова для сённяшніх беларускіх рэалій: намеснік кіраўніка Маскоўскага РАУС

сп. Базылевіч загадаў удзельнікам акцыі разыскіціся, папярэдзішы, што праз 10 хвілін усе яны будуть затрыманыя.

Праз 10 хвілін міліцыя затрымала старшыню Берасцейскай абласной арганізацыі Аб'яднанай грамадзянскай партыі Сцяпана Навасельчана разам з сынам. Іх даставілі ў Маскоўскі РАУС, дзе склалі пратакол за арганізацыю несанкцыяновай масавай акцыі.

Па словах аднаго з удзельнікаў "Ланцуга" сп. Мікалая Каўша, берасцейцы з цікайнасцю пастаўліліся да акцыі, задавалі пытанні, выказвалі падтрымку.

Вакол удзельнікаў акцыі ўтварыўся цэлы натоўп мініакоў і гандляроў з рынку, якія патрабавалі ад міліцыянтаў тлумачэння прычыны затрымання людзей, якія нічога дрэннага не зрабілі. Патрабавалі марна: кіраўніцтва РАУС з'ехала, не даўшы ніхіл тлумачэння сваім дзеяням.

Dzedzich week-news

ПОСТА ДЗЕДЗІЧА

Тым больш, пікеты звычайна нешматлікія (да 10 чалавек) і ўсім разам не цяжка сабрацца і пераехаць на аўто ці гарадскім транспарце ў іншыя месцы. Вулька, Валынка, Бярозаўка, Рэчыца, тэхналагічны ўніверсітэт, Граеўка, Кіеўка і іншыя мікрапарадкі мусіць ведаць вас і тады будучы і далучацца да падобных акцыяў!

І яшчэ. Не трэба гаварыць, што гэта была акцыя апазіцыі! Гэта прынцыпова важна! Ніякая гэта не апазіцыя, гэта пазіцыя! Гэта была акцыя НАРМАЛЬНЫХ неабыякавых людзей!

Зайсцёды гэта падкрэслівайце!

Поспехай!

Жыве Беларусь!

Iгар БАРАНОЎСКИ

АДНЫМ РАДКОМ

БЕЛАРУСКАЯ МОВА БУДЗЕ ЖЫЦЬ!

14 траўня, у 10-ю гадавіну рэферэндуму, на якім расейская мова атрымала статус дзяржаўнай у РБ, сябры БАМГА "Сузор'е" правялі на вуліцах Берасця аптынне моладзі, каб высьветліць іх стаўленне да перспектывы развіцця, а, хутчэй, выжывання беларускай мовы.

Было аптынана 200 маладых хлапцоў і дзяўчат ва ўзросце ад 16 да 25 гадоў.

16% з іх увогуле не ведаюць беларускую мову. Затое 63% призналіся, што час ад часу чытаюць беларускамоўную кніжку. Найбольш папулярнымі аўтарамі ў маладых берасцейцаў з'яўлююцца Я.Купала, В.Быкаў, М.Багдановіч, У.Караткевіч – гэтыя прозаічы, вядомыя кожнаму беларусу са школьнай праграмы, берасцейцы называлі частцей за іншыя. З беларускамоўнай музыкай сваё знаёмства засведчылі 67% аптынаных, прычым гурты "NRM", "Крамбамбуля" і "Крыўі" называліся нават часцей, чым "стараўжылы" беларускай эстрады "Песняры" ці Алеся.

У 55% маладых людзей ёсць знаёмыя, якія размайляюць на беларускай мове, 37% размайляюць па-беларуску самі, а вось 40% здзіўляюцца, калі чуюць ад мінакоў на вуліцах беларускую гутарку. Затое 61% берасцейскай моладзі выказаўся супраць палітыкі, скіраванай на развіццё рускай мовы ў нашай краіне, а 42% вераць, што беларуская мова раней ці пазней стане для нас такой жа звычайнай, як польская для палякаў ці французская для французаў. Праўда, варта адзначыць, што за тое, каб у Беларусі была адна дзяржаўная мова – беларуская, – выказалася толькі 38% аптынаных.

Падводзячыя вынікі, адзначым, што для берасцейскай моладзі пытанне пра выжыванне беларускай мовы не стаіць. Аптынанне засведчыла, што значная частка моладзі ведае і карыстаецца беларускай мовай, а значыць яна будзе жыць.

Dzedzich week-news

ЧАРГОВАЕ "БАСОВІЩА"

АДБУДЗЕЦЦА 22-23 ЛІПЕНЯ

У польскім мястэчку Гарадок пад Беластоцам 22-23 ліпеня адбудзеца XVI фестываль беларускага року "Басовішча-2005".

Традыцыйна бяруць удзел генералы айчыннай музыкі: NRM, Krama, Neuro Dubel, Zet, Ulis, а таксама леташнія пераможцы "Тарпач", "Сонцева-рот", "Таксі", HMR і іншыя каманды. Як і ў мінулым годзе, усім, хто пажадае самастойна ўзяць удзел у фэсце, будзе прадастаўлена "Вольная сцэна". Галоўная ўмова — беларускамоўныя тэксты. З беларускага боку на конкурс паедзе 8 выкананіццаў. Для усіх жадаючых наведаць адзінае штогадовае свята беларускай рок-музыкі арганізујуцца традыцыйныя аўтобусы.

Dzedzich week-news

ЛІЗЕЛЗІЧ
№4 чэрвень 2005

"ПАДПІШЫ СЯБРОЎ!"

«Дзедзіч» працягвае акцыю па падпісцы берасцейскай моладзі на электронную рассылку Dzedzich week-news.

— Быць у курсе ўсіх падзеяў, што адбываюцца ў моладзевым асяроддзі Берасцейшчыны,

— атрымаць магчымасць пайдзельнічаць у цікавых адкукацыйных праграмах, моладзевых абменах з еўрапейскімі краінамі,

— далучыцца да дзеянасці незалежных моладзевых арганізацый,

— трymаць руку на пульсе падзеяў падчас прэзідэнцкіх выбараў 2006г.,

— стаць удзельнікам "памаранчавай рэвалюцыі па беларуску" — такія магчымасці дае падпіска на рассылку Dzedzich week-news.

Той, хто падпіша на рассылку 3 сяброву, атрымае фірмовы каляндарык "Дзедзіч", хто падпіша 5 сяброву — ручку з фірмовым лагатыпам, а калі па старацца і падпісаць 10 чалавек — прызам будзе CD з любой беларускай музыкай альбо відэофільмам на выбар.

За месяц, які доўжыцца акцыя "Падпіши сяброву!" колькасць атрымальнікаў рассылкі павялічылася на 455 чалавек. Сёння рассылку "Дзедзіч" атрымлівае 942 маладыя чалавекі, якія жывуць на тэрыторыі Берасцейской вобласці.

Варта адзначыць, што нашы падпіснікі прынялі актыўны ўдзел у акцыі: 10 каляндарык, 34 ручкі і 3 CD з беларускай музыкай былі ўручаны ў якасці прыз. Акцыя "Падпіши сяброву!" не мае часовых абмежаванняў. Мы проста час ад часу будзем нагадваць нашым падпісчыкам аб ёй.

Не забывайцеся, што доступ да інфармацыі — адна з найважнейшых каштоўнасцяў XXI стагоддзя. Не пазбайдзяце сваіх сябровых магчымасці атрымаць аб'ектыўную, актуальную і карысную інфармацыю! Падпішыце іх на рассылку Dzedzich week-news!

Падпісаць сяброву можна самастойна на сایце www.dzedzich.org, альбо даслаць іх e-mail на адрас dzedzich@dzedzich.org. Калі вы падпісваеце сябра самастойна, не забудзьце даслаць ліст з пазначэннем падпісаных вамі адрасоў і вашага контактнага телефона.

Dzedzich week-news

БЕСПЛАТНО, НО ОЧЕНЬ ДОРОГО

Изменения в учредительные документы, обусловленные переименованием улиц в Минске, должны быть, по утверждению властей, внесены бесплатно. Однако предпринимателям все же придется выложить кругленькую сумму.

Платить за внесение изменений в учредительные документы, связанных с переименованием улиц, действительно не придется. Размер этой платы, впрочем, не так уж и велик: она составляет 15 EUR. Но, помимо этого, субъект хозяйствования будет вынужден заплатить за нотариальное удостоверение учредительных документов, а это уже выльется в намного большие суммы.

Например, за нотариальное удостоверение изменений в учредительный договор ООО или ОДО в бюджет придется внести 8 базовых величин (25.500 BYR). Каждая подпись на уставе юридического лица — 4 базовые величины. Учитывая, что в ООО или ОДО минимум двое участников, выложить придется не менее 8 базовых величин.

Потребуется изготовить копии указанных документов для исполнкома, банка и налоговой. Итого в самом благоприятном случае предпринимателям придется заплатить в бюджет примерно 20 базовых величин, или, в более привычных единицах — более 200 USD.

«Белорусский рынок»

ПРАБЛЕМЫ НАРАСТАЮЦЬ, ІХ ВЫРАШЭННЕ – АДКЛАДВАЕЦЦА

У САКАВІКУ 2005г. ПРАФКАМ ГЕАГРАФІЧНАГА ФАКУЛЬТЭТА БРДУ ПРАВЁУ АНКЕТАВАННЕ НА ТЭМУ "ПРАБЛЕМЫ ПРАЖЫВАННЯ СТУДЭНТАЎ ГЕАФАКА Ў ІНТЭРНАЦЕ №2", ЯКОЕ ДАЛО ДАВОЛІ ЦІКАВЫЯ ВІДЗІСІ.

Студэнтам прапаноўвалася адказаць на розныя па змесце пытанні анкеты. Апытаць адбывалася ў пісьмовай форме і, што вельмі важна — апанімна. А вось якія вынікі адлюстравала пытанне 94-х будучых географаў:

Пытанне	Так	Не	Не зусім	Устрымаліся
1. Ці задаволены Вы жыццём у інтэрнаце?	19	47	28	0
2. Ці задавальняюць Вас правілы пражывання ў інтэрнаце?	14	57	19	2
3. Ці садзейнічае адміністрацыя інтэрната паляпшэнню ўмоваў пражывання?	30	32	32	1
4. Ці згодны Вы, што наступныя бытавыя праблемы з'яўляюцца найбольш актуальнымі:				
а) адсутнасць гарачай вады ва ўмывальніках	91	3	0	0
б) старая мэблі	88	5	0	1
в) сістэматычная адсутнасць гарачай і халоднай вады	85	7	1	1
г) зношанасць разетак і праводкі	77	14	3	0
5. Ці створаны аптымальная ўмовы для самастойнага навучання ў сценах інтэрната?	15	65	13	1
6. Ці адбілася на вучобе закрыццё чытальнай залі ў інтэрнаце №1?	57	33	1	3
7. Ці хапае Вам спартыўных і культурных мерапрыемстваў?	33	55	2	4

Прааналізаваўшы адказы на пытанні, прафбюро геаграфічнага факультэта высунула некалькі прапановаў па вырашэнні названых праблемай:

1. Асноўная праблема — гэта праблема душа. Лічым за неабходнае правесці рамонт душавых кабінаў дзеля няспрыяльнага забеспечэння гарачай вадой. Пропаноўваем санітарны дзень скарыцца да 13.00.

2. Пропаноўваем падоўжыць гадзіны пропускі ў інтэрнат з 5.00 да 24.00 (для паўнагадовых). У сувязі з тым, што студэнты пасля дыскатэкі вымушаны стаяць пад дзвярымі да адкрыцця, нахват зімой.

3. У анкетах бальшыня студэнтаў скарыціца на старую мэблі, асабліва на ложкі. Неабходна больш хуткімі тэмпамі замяніць інвентар (па магчымасці).

4. У сувязі з вострым недахопам трэнажораў і спартыўных мерапрыемстваў неабходна лепшае фінансаванне спартыўнага жыцця студэнтаў. Па магчымасці, стварыць трэнажорную залу.

Праведзенавае анкетаванне яскрава адлюструювае асноўную праблемы, з якімі сустракаюцца студэнты інтэрната і на якія трэба звяртаць увагу. Па выніках апытацьня бачна, што студэнтаў у першую чаргу хвалююць бытавыя праблемы, звязаныя з умовамі пражывання (адсутнасць якасней вады, старая мэблі, зношанасць разетак і праводкі). На вырашэнне гэтых задач і скіраваны асноўныя намаганні.

Іншая справа, ці хопіць у адміністрацыі універсітэта фінансавых сродкаў на вырашэнне ўсіх пастаўленых задач. Таксама трэба ўлічваць, што рэканструкцыя сістэмы водазабеспечэння патрабуе

шмат часу і не можа быць здзейснена імгненна. Пры ўсім жаданні краёўніцтва ўніверсітэта дапамагчы студэнтам, неабходна ўлічваць той факт, што дзяржаўная падтрымка ВНУ знаходзіцца не на належным узроўні, таму вырашэнне ўсіх гэтых праблемаў у бліжэйшым будучым наўрад ці адбудзеца.

Небходна таксама адзначыць, што некаторыя праблемы былі паспяхова вырашаны.

Так, усім жадаючым былі заменены старыя ложкі на новыя. Чытальная зала ў інтэрнаце №1 пачала сваю працу і ахвотныя ўжо могуць яе наведваць. Таксама, як стала вядома, універсі-

тэт набыў у інтэрнат №2 новыя тэнісныя столі, і не вялікая група студэнтаў стала ініцыятарам падрыхтоўкі памяшкання, дзе можна было бы усталяваць гэтыя столы.

Праглядаючы анкеты, падаліся цікавымі некаторыя разважанні студэнтаў. Вось адно з іх:

"Перад паступленнем я лічыла, што студэнція гады — самыя шчаслівія і вясёлія. Гады прайшли — і нават няма чаго ўспомніць. Нават да гадзінны ночы нельга затрымліца. А што такое гадзіна альбо дзве для моладзі? Нічога!!! Хто памятае сваю моладосць, той мяне зразумее."

Мы Вас разумеем.

Што да немагчымасці затрымліца ў інтэрнаце на большы час, то мы можам парадай заняцца гэтым пытаннем прафкаму. Актуальнай праблемай з'яўляецца таксама немагчымасць прымыць у інтэрнаце гасцей падчас сесіі. Як зазначыў рэктор БрДУ сп. М.Часноўскі на сутэрэны са студэнтамі геаграфічнага факультэта, ён не ведаў пра гэтую забарону і здзіўлены быў, што прадстаўнікі прафкама не ўз্যмалі гэтай праблемы.

Трэба дадаць, што пры ўзнікненні якіх-небудзь праблемаў альбо канструктыўных прапаноў, неабходна звяртацца да сябраў прафсаюзных камітэтаў сваіх факультэтаў, якія з'яўляюцца выразнікамі інтарэсаў студэнтаў і павінны разглядаць гэтыя пытанні. А вось калі праца студэнцкіх прафкамаў вас не задавальняе, то тут выйсце адно — мяніць склад прафкаму і абраць сваім прадстаўнікамі тых студэнтаў, у здольнасці якіх вырашыць тэмаў ці іншыя праблемы і адстойваць студэнцкія інтарэсы вы верыце.

Віталь КОЎШ

ПОШТА ДЗЕДЗІЧА

ДЗЕНЬ ДОБРЫ, ДЗЕДЗІЧ.

Xачу падзякаўцаць Вам за ліст і за падпіску на навіны. Вы пісалі пра тое, што важна адчуць падтрымку аднадумцаў ды зразумець, што ты не адзінок ў сваіх перакананнях. І, атрымаўши Ваш ліст, я адчуў гэта.

Даведаўся я пра існаванне Вашай арганізацыі, калі напатріў на вашу газету, прачытаў з цікавасцю. Радуе, што і ў нашым рэгіёне жыццё не стаіць на месцы, ёсьць ІНФАРМАЦЫЯ.

І перамены прыйдуть абаевскова.

3 павагай, andrus

ПРЫВІТАННЕ, АДНАДУМЦЫ!

Mаё імя Зміцер. Жыву я у горадзе Івацэвічы. Род заняткай – вучоба. Падтрымліваю вас у тым, што тычыцца мовы. На жаль, пры сучаснай уладзе родная мова вымушана памерці. Толькі і чую кожны дзень: Расея, Расея, Расея. Абрыдла! Калі ласка, памяняйце сваё пашырэнне эл. пошты (гу) на by: усё ж, мы не маскалі.

Зміцер.

АД РЭДАКЦЫІ: Паважаны Зміцер. Дзякуем за ліст і паведамлем, што наш электронны адрес dzedzich@mail.ru з'явіўся ў тых часах, калі беларускі інтэрнэт толькі пачаў нараджацца. А зараз змяніць афіцыйны адрес арганізацыі мы не можам, бо ўсе нашы партнёры яго ведаюць. Але ў нас ёсьць і беларускі адрес: dzedzich@tut.by, так што можаце смела дасылаць свае лісты.

Дзмітрый ШЫМАНСКІ

ПАВАЖАНЫЯ ДЗЕДЗІЧЫ!

Dзякую за Ваш ліст. Пазнаёміўся з вашым сайтом. Вельмі рады, што ёсьць яничлюдзі, неабыякавыя да лёсу сваёй краіны. Вашы праграмы і напрамак дзейнасці заслугоўваюць павагі.

Мае юная сябры! Да мэтэй, якую Вы абеяшчадзе, грамадства зусім не гатова. Мяркую, што галоўнай задачай з'яўляецца выхаванне нацыянальнай гіднасці, любові да сваёй Радзімы, горнaru за яе вялікую першашную мову і культуру. Трэба мець падтрымку ў масах.

Я саматугам намагаюся вырашаць праблемы, сучучныя з Вашымі. Можаце пазнаёміца з маймі сайтамі:

<http://ab13f.narod.ru> (Адраджэнне мовы)

<http://ab8vy.narod.ru> (Родны край)

ды іншымі маймі творамі на сایце

<http://ab0by.narod.ru>

Пішице, калі зацікаўіцесь, працягнем размову.

3 павагай і пажаданнем поспеху,

Анатоль Іванавіч БАЛУЦЕНКА, г.Пінск
ДОБРЫЙ ДЕНЬ!

Bот взгляду со стороны. Вы как-то всегда начинете "активничать" за месяц за два до выборов. А надо уже сейчас, по-моему, начинать разогревать ситуацию. Просто перед самыми выборами на избирателей обрушится такое количество информации, такое количество листовок, что половина, если не больше, будет лететь в корзину. А сейчас вы не будете иметь конкурентов в борьбе за время вашего

асноўным паказыкам інтарэсу да таго ці іншага выдання заўсёды ёсьць зваротная сувязь. У лістах, што прыходзяць у рэдакцыю «дзедзіча», гучыць і крытыка, і падзяка, і падыяды па ўдасканаліванні нашай працы. Сёння мы прысвячаем цэлую паласу найбольш цікавым, на наш погляд, выказванням нашых чытачоў. Як вядома, у добрай дыскусіі нараджаецца ісціна, і мы запрашаем цябе, шаноўны чытач, не заставацца ўбаку, а выказаць сваё меркаванне да нашай дзейнасці, каб «дзедзіч» найбольш адпавядай інтарэсам берасцейскай моладзі.

возможного избирателя, а значит он прочитает ваши листовки.

Ведь большинство нормальных избирателей, по крайней мере тех, кого я знаю, на предвыборные листовки не обращают внимания. На них абсолютно не влияет то, что они прочтут в листовке перед выборами, так как они уже давно решили, за кого они будут голосовать. Особенно это относится к избираторату Лукашенко. Они считают его лучшим, и даже не хотят ничего слушать, особенно всякие старички-экс-коммунисты.

историей (они короткие). И в газете или в листовке распечатать. И в конце можно написать, что полный текст этой книги можно скачать с вашего сайта. Зайдут, может, заинтересуются. И постепенно смогут и присоединиться к вашей организации.

ПРОСТО НУЖНО ДЕЙСТВОВАТЬ, а то со стороны кажется, что вы просто создаёте видимость того, что вы работаете, чтобы продержать зарубежные деньги, если таковые есть. В принципе никто под сомнение и не ставит, что они есть...

Это только мое видение ситуации и мои предложения по этому поводу. Возможно они не идеальны. Вы, наверное, на эту тему учились или у вас там есть профессионал по проведению таких акций.

Наверное, вам уже и читать совсем надоело. Особенно когда таких писем сотня в день. Успехов!

С уважением, Иван СОРОКА.

АД РЭДАКЦЫІ: Паважаны Іван. Дзякуем за інтарэс да нашай дзейнасці. Мы вельмі ўдзячны Вам за Вашы канструктыўныя заўвагі, бо сапраўды час ад часу патрабуна паглядзець на тое, што робіш, вачыма незаангажаванага, а значыць аб'ектуўнага чалавека. Пагаджаючыся з большага з крытыкай у адрас демакратычных сіл, адказваєм на Вашы пытанні:

1. "Актыўніца" у гэты раз, улічваючы сумны досвед прэзідэнцкіх выбараў 2001г., мы пачынаем ужо зараз. Літаральна ў мінулым меся-

цы мы ўжо распавяждзілі 15 тыс. улётак з інфармацыяй пра выбараў-2006. І гэта толькі пачатак.

2. Фільмаў пра сучасную ситуацыю ў Беларусі ў нас некалькі. Гэта "Звычайні прэзідэнт" і "Богі сярпа і молата" (Ю.Хашчавацкі), "Дзікае паляванне. Ч. 2" (П.Шарамет), "Пагоня за праўдай" (польская тэлевізія), фільмы пра знішчэнне ўладамі Беларускага гуманітарнага ліцэя, музычны і мультыплікацыйны замалёўкі пра нашу рэчаіснасць. І мы запісаем іх кожнаму, хто папросіць (на CD ці відэакасету).

3. А сваёй сябровцы з вышэйшай адукцыяй праста парайце паменш глядзець БТ і паболей чытаць "Народную волю" ці "Нашу ніву", глядзець сайты www.charter97.org, www.svaboda.org. Тады яе ілюзіі наконт таго хто і што прадае ці плануе прадаць (і з якой мэтай), знікнуць. А калі яна эканаміст, то павінна ўсведамляць, што прыватныя прадпрыемствы працаюць знача больш эфектуўна, чым дзяржаўныя. Як нам уяўляеца, кемліўы гаспадар укладае гроши ў вытворчасць не для таго, каб яе спыніць, а каб атрымліваць прыбыл. І калі ўлады не здолын арганізацаваць работу "Цветатрон" ці ААТ "БЭМ3", якія зараз жывуць выключна за здачу сваіх плошчаў у аренду, то трэба знайсці такога інвестара, які затны гэта зрабіць. А клопат любой улады – сачыць, каб людзі мелі працу і атрымлівалі за яе нармальныя гроши.

Андрусь ЛЯЎЧУК

ДЗЕДЗІЧ
№ 4 чэрвень 2005

Фота: ByMedia.net

ГІСТАРЫЧНЫ КАЛЯНДАР

2 ЧЭРВЕНЯ

Сёння, у пэўным сэнсе гэтага слова, садысцкі дзень. 2 чэрвеня 1740г. нарадзіўся французскі пісьменнік **маркіз дэ Сад**, ад прозвішча і сэксаўльных прыхільнасцяў якога паходзіць тэрмін "садызм". Цяпер ён шырока ўжываецца не толькі ў дачыненні да сексу, але і да іншых сфераў жыцця, у тым ліку і да паводзінў дыктатарскіх рэжыму.

Дзэвэ наступныя каляндарныя даты – з гэтага шэрагу. 2 чэрвень 1962г. у **Навачаркаску** ва Украіне савецкія ўлады расстрялялі мірную дэмантрацыю рабочых. А 2 чэрвень 1989г. на плошчы **Таньпаньмынь** у Пекіне супраць мірной студэнцкай дэмантрацыі былі кінутыя танкі. Больш за ста дэмантрантаў загінула. Сапраўды садысцкі дзень у нашым календары.

7 ЧЭРВЕНЯ

7 чэрвеня 1880г. нарадзіўся **Вацлаў Іваноўскі**.

"н

прышоў на свет у шляхецкай сям'і ў маёнтку Лябёдка, недалёка ад мястэчка Вацлаўскі Лідскага павету. Рана ўсвядоміў сябе як беларус. У часе вучобы ў Пецярбургскім тэхнолагічным інстытуце ў 1902г. з групай аднадумцаў спрабаваў наладзіць выданне на гектографе падпольнай газеты "Свабода" як перыядычнага органа Беларускай Рэвалюцыйнай Партыі. У 1906г. ўзначаліў славутую выдавецкую суполку "Загляненіе сонца і ў наша ваконца" у Пецярбургу. У ліпені 1913г. Іваноўскі пераехаў у Вільню, дзе стаўся старшинёём Беларускага выдавецкага таварыства. За два гады яно выдала 14 кніг агульным накладам блізу 45 тысяч асобнікаў. Адначасова з актыўным удзелам у нацыянальна-вызвольным руху Іваноўскі займаўся навуковай дзейнасцю. У 1909г. у Мюнхене абараніў доктарскую дысертацыю і да 1913г. быў дацэнтам Пецярбургскага тэхнолагічнага інстытута. Вацлаў Іваноўскі стварыў першы падручнік неарганічнай хіміі для ВНУ на беларускай мове, шмат зрабіў у распрацоўцы нацыянальной навуковай тэрміналогіі. У 1918г. ён – міністр асветы Беларускай Народнай Рэспублікі, рэктар Менскага педагагічнага інстытута. Да актыўнай палітычнай дзейнасці вярнуўся ў часе Другой сусветнай вайны. Акупациёй Беларусі разглядаў як часовую з'яву. Арыентаваўся на заходніх праціўнікаў Гітлера, а ў сувязі з гэтым – на польскі эміграцыі ўрад у Лондане, разлічваючи на федэрацию Беларусі і Польшчу ў паваенны Еўропе. 6 снежня 1943г. Іваноўскі быў паранены на адной з вуліц Менска. Пакінуты ў шпиталі без лекарскай дапамогі, ён назаўтра памёр.

22 ЧЭРВЕНЯ

У гэты дзень фашистычная Нямеччына напала на СССР.

24 ЧЭРВЕНЯ

У гэты дзень, 24 чэрвеня 1812г., началася вайна армii Напалеона з Расеяй. За Напалеонам ужо была Польшча. Лішне казаць, што французская

(Заканчэнне на с. 7)

НЯЎЖО НЕ БУДЗЕ БЕЛАРУСАЎ?

Мы працягваем змяшчаць на старонках нашага выдання творы маладых літаратарав, на якія так багата берасцейская зямля. Калі Вы жадаеце атрымаць аўтэнтычную адзнаку сваёй творчасці або праста Вам няма з кім падзяліцца сваім літаратурным дасягненнем – звязтрайцеся да нас. Будзем рады "прычыніца" да запальвання новых літаратурных зорак. А пакуль, знаёмца:

Раман Хцей. 16 гадоў. Продкі паходзяць з Аўстрыйі, таму ў яго такое незвычайнае прозвішча. Пачаў пісаць вершы ў 14 гадоў. Навучэнец УА "Берасцейскі дзяржаўны медычны каледж". Жыве ў Жабінцы.

ЗНАК БЯДЫ

Будзе гром, навальніца будзе
На кургане, дзе спяць дзяды.
Гэта продкі табе, мой народзе,
3-пад нябесаў шлюць знак бяды.

Наша мова яшчэ не забыта,
Герб "Пагоня" яшчэ не зыйшоў у нябыт.
Наша годнасць яшчэ не разбіта,
Нас ніколі не возьмуць на шчыт.

Нас ніколі не возьмуць на дзіду.
Я табе ў гэтым шчыра клянусь.
Паглядзі на світанне наўкола
І адчуй, што Жыве Беларусь.

Дзе ж вы нашы Францішкі Скарыны?
Дзе вы, слайўныя нашы сыны?
Не дадзім Белай Русі стаць Чорнай,
Адрадзім слайўны час даўніны!

ДАЙЦЕ МНЕ КРЫЛЫ

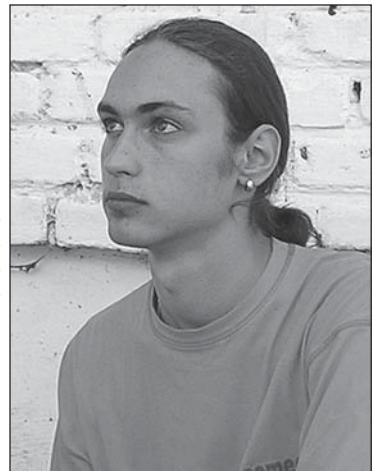
Дайце мне крылы, каб мог паліацець
У неба блакітнае.
Дайце, каб мог на хвіліну забыць
Гора штодзённае.
Дайце, бо нельга далей мне тут жыць
На брудным гэтым свеце.
Дайце, бо абрыдла мне тут ўсё,
Цяжка тут жыць, паверце.
Цяжка славоднай душы жыць у прыгнёце
Нашай улады.
Цяжка, бо трэба выконваць
Нечалавечыя яе загады.
Цяжка, бо не ў сілах я змяніць
Наша становішча агіднае.
Дайце мне крылы, каб мог паліацець
У неба блакітнае.

Ещё в школе добрые учители истории объясняли нам, что возраст города исчисляют от его первого упоминания в летописи. О Берестье впервые написано в старейшем славянском фолианте – в Повести Временных Лет. Это упоминание имеет важное историческое, и, извиняюсь за мистицизм, СИМВОЛИЧЕСКОЕ значение. Итак, предистория.

Крестителя Руси, князя Владимира, сегодня часто можно видеть на иконах, где написано "правоапостольный святой", современники же называли его по-домашнему ласково – Владимир Красно-Солнышко. Так вот, этот замечательный человек неожиданно умер, оставил после себя сыновей: юных Бориса и Глеба, Ярослава и старшего Святополка.

Борис и Глеб – близняшки, имели около двадцати лет от роду, и были младшими, любимыми сыновьями умершего князя. Старший Святополк решил устранить претендентов на престол, быв-

МАЛАДЫЯ ГАЛАСЫ

РАЗВІТАННЕ З РАДЗІМАЙ

Няўжо нічога больш не вернеш?
Няўжо згнайлі час дарэмна?
Няўжо ніколі больш не ўбачу
Сваю краіну незалежнай?

Няўжо ніколі не пачую
Я больш сваю родную мову?
Няўжо ніколі не ўбачу
Наш герб – Літоўскую "Пагоню"?

Няўжо наш бел-чырвона-белы сцяг
Не ўзаёцца больш над намі?
Калісі ён быў у нас дзяржаўным –
Цяпер ляжыць ён пад нагамі.

Няўжо ўсе тыя намаганні
Купалы, іншых – усе дарэмны?
Няўжо ўвесь лад нашай дзяржавы
Застанецца зусім не зменным?

Няўжо мы так і будзем жыць,
Забыўшы лад свой і культуру?
Няўжо адышлем у нябыт,
Няўжо не будзе беларусаў...

Здаецца, мае слова ўсе дарэмны –
Не зменіш больш нічога ў жыцці.
Збірайся брат, няма нам месца
Больш на гэтым свеце.
Збірайся, брат, у дарогу, і пайшлі...

ДЕНЬ

СОВСЕМ НЕДАВНО НАШЕМУ ГОРODУ СТУКНУЛО 985 ЛЕТ. В СВЯЗІ С ЭТИМ НАМ ХОРОШО ЗАПОМНИЛОСЬ ТЁМНОЕ НЕБО, РАСЧЕРЧЕННОЕ ОГНЯМИ ФЕЙЕРВЕРКА, ВКУС ТЕПЛОВАТОГО БРЕСТСКОГО ПИВА И ПРЕЙСКУРАНТ ЦЕН В ПЛАТАХ РАССТАВЛЕННЫХ НА КАЖДОМ УГЛУ. НО НЕ КАЖДЫЙ ПОМНИТ ОТВЕТ НА ВОПРОС – А ПОЧЕМУ ИМЕННО 985?

ших папенъкиных любімчиков и приказаў убіць обоіх. Так на земле Русской появились першыя святыя мученикі – Боріс і Глеб. Чёрны люд уже тихонечко называлі новага князя меж собой то Окайнім, а то Поганополком.

Для полнога счастья Святополку оставалось укошыць среднега брата, Ярослава. Но сын Рогнеды і сам быў не промах. Правда, пока его ўсе называлі не Мудрым, а Хромым... Что ж, физические недостатки больше бросаются в глаза, нежели духовные достоинства. Итак, внук Рогволода начал войну против Святополка и после долгих кровопролитных стычек с Божьей помощью одержал победу. Святыя Боріс і Глеб

Ад прадзедаў спакон вякоў нам засталася спадчына... (Я. Купала)

КАБ НЕ ЎМЁРЛІ

ЧАМУ ТРЭБА ЗАХОЎВАЦЬ НАЦЫЯНАЛЬНУЮ КУЛЬТУРУ

СЁNNЯ НАША КУЛЬТУРА ПЕРАЖЫВАЕ ВЕЛЬMI СКЛАДАНЫ ПЕРЫЯД. У ВЫNIКУ ГІСТАРЫЧНАГА ЛЁСУ НАШАЙ ДЗЯРЖАВЫ ШМАТ КУЛЬТУРНЫХ КАШТОУНСЦІЙ БЕЛАРУСКАГА НАРОДА БЫЛО СТРАЧАНА.

Aдночы еду ў трапеібусе. На адным з прыпынкаў увайшоў пажылы чалавек, прысёў і вымавіў: "Я говорю на языке оккупантов. Пришли оккупанты и забрали у нас нашого Бога, наш язык." Шмат з тых, хто ехаў у трапеібусе, паглядзелі на яго як на чалавека, які з глуду з'ехаў, але мала хто з іх задумаліся над гэтымі словамі.

Як магчыма забраць у народа Бога? Варта ўзгадаца 1839 год, калі ўніяцкую царкву прымусова аб'яднali з праваслаўнай, тым самым забраўшы ў беларускага і літоўскага народаў нацыянальную рэлігію, якая узімку ў выніку складаных адносін паміж каталікамі і праваслаўнымі і ўратавала наш народ ад гвалтоўнай паланізацыі.

У часы 2-й Сусветнай вайны шмат гістарычных помнікаў Беларусі было разрабавана і зруйнавана. Знік крыж Еўфрасіні Полацкай – духоўны сімвал нашай краіны, створаны ў 1161г. выдатным майстрам Лазарам Богшай. Шмат помнікаў беларускай культуры знаходзіцца зараз у музеях Рэспублікі і іншых дзяржаў, а не на Бацькаўшчыне.

Самае жудаснае тое, што нават у наш мірны час духоўных каштоўнасцей беларусаў становіцца ўсё менш: зніклі шляхам рэферэндуму 1995г. гістарычныя сімвалы незалежнасці нашай краіны – бел-чырвона-белы сцяг і герб "Пагоня". Але ёсьць людзі вернія сваёй гістарычнай мінуўшчыне, якія і сёnnя жывуць пад бел-чырвона-белым сцягам. Варта ўзгадаць пахаванне апостала беларускай мовы Васіля Быкаўа, які памёр 22 чэрвеня 2003г. 25 чэрвеня, на пахаванні бацькі, сын накрыў яго труну бел-чырвона-белым сцягам.

Пужае таксама тое, як ставяцца да гістарычных помнікаў сучасныя беларусы. Тут не треба шмат слоў, варта толькі паглядзець на стан Ружанскага і Косаўскага палацаў: папісаныя сцены, бруд паўсюль, куды ні кінь вокам. І гэта датычыцца шмат якіх помнікаў дойлідства Беларусі.

На нашых вачах знікае з гэтага свету мабыць самы галоўны элемент нацыянальнай культуры – родная мова. Праблема мовы доўжыцца ўжо не адно стагоддзе. Парадокс жыцця: раней, пры царскай уладзе, беларуская мова была забаронена, але на ёй размаўлялі амаль усе людзі "Паўночна-Захадняга краю". Зараz жа, калі яна з'являецца дзяржаўной, вельmi мала людзей выкарыстоўваюць яе для гаворкі. Больш за тое, на людзей, якія размаўляюць на роднай мове, глядзяць як на нейкіх іншаземцаў ці лічачь іх жыхарамі вёсак. Прыклад з майго жыцця: калі я купляў квіток на трапеібус, я зварнуўся да прадаўца па-беларуску. "н паглядзеў на мяне не як на свайго земляка, а як на нейкага амерыканца, усміхнуўся і толькі тады даў мне квіток. Пужае той факт, што кіраўніцтва нашай дзяржавы не праводзіць аніякай палітыкі па развіцці роднай мовы. Наконт рэферэндуму 1995г. выдатны беларускі пісьменнік I.Шамякін сказаў: "Галасавалі за дзвюхмоўе, а атрымалі перавагу адной – расейскай".

Францішак Багушэвіч пісаў у прадмове да "Дудкі Беларускай": "Шмат было такіх народоў, што найперш сцярцілі мову сваю, так як той чалавек прад скананнем, каторму мову зайдзе, а потым і зусім замёрлі. Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не ўмёрлі!" Гэтыя слова найбольш яскрава адлюстроўваюць ролю мовы для народа. Не ўсе народы маюць родную мову, беларусам жа дадзены такі скarb, трэба толькі яго зберагчы, не даць знікнуць.

Наша культура значна збліжднала ў выніку тых вырабаванняў, якія наканану лёс нашай шматпакутнай зямлі. Так не дазвольма знікнуць таму, што ўсё заспало! Яшчэ не вывеліся такія людзі, што ў сілах адрадзіць нашу спадчыну. Варта ўзгадаць Мікалая Кузьміча, які зрабіў копію крыжа Еўфрасіні Полацкай.

Досьць пакутаваць нашай зямлі! Будзем жа шанаваць яе гістарычныя помнікі, памятаць яе мінуўшчыну! Дзе ж вы, майстры беларускага слова? Узбагачайце родную літаратуру! Не дазволім нашай мове стаць мёртвай сястрой латыні.

Раман ХЦЕЙ

РОЖДЕНИЯ ГОРОДА

были отомщены. А Святополк бежал. И когда проезжал он мимо Берестя, напал на него бес и расслабли все члены его, и не мог он сидеть на коне, и несли его на носилках. Страдающий от боли, одержимыйmaniей преследования, с постоянным криком: "Вот уже гонятся, ой, гонятся, бегите!!!" он добрался до некого пустынного места между Польшей и Чехией, где и скончался. А от могилы Святополка, согласно легенде, исходил страшный смрад, который не позволял никому приблизиться к проклятому месту.

Минула почти тысяча лет с тех пор, когда под Брестом небесная кара настигла изувета Святополка, убийцу святых Бориса и Глеба. Но и сегодня мы отмечаем этот день торжества небесной справедливости как день рождения нашего города.

Рэшткі летапіснага Берасця XIIIст. можна сёnnя ўбачыць у музеі «Бярэзца»

Алеся КРАСЬКО

АД РЭДАКЦЫІ: Пакідаючы за аўтарам адказнасць за падбор інфармацыі і фактаў, адзначым, што пытанне аб тым, ці быў Яраслав Уладзіслаў Рагнеды, у гістарычнай навуцы да сёnnя застаецца спрэчным. Існуе думка, што кіеўскія князі абавязалі Яраслава сынам Рагнеды, каб апраўдаць свае прэтэнзіі на Полацкае княстві.

ГІСТАРЫЧНЫ КАЛЯНДАР

(Заканчэнне. Пачатак на с. 6)

расейская вайна адбывалася пераважна на Беларусі. Паўмільённае войска Банапарта фарсіравала Нёман. Цару Аляксандру I паведамлі пра эта, калі ён танчыў на балі ў Вільні. Праз чатыры дні былая сталіца ўжо вітала французскага імператара. Роўна праз месяц пасля Вільні ён уступіў у Віцебск. Нягледзячы на цяжкія страты ды ваенныя няўдачы пад Кобрынем, Мірам і Палацкам, Банапарт прайшоў ад памежнага Нёмана сотні вёрстастаў і набыў пяць мільёнаў новых падданых. Усведамленне гэтага дапамагала аспрэчыць думкі і пра частае дэзэртырства, і пра сялянскія бунты, і пра тое, што ў ягоных беларускіх палках замест сотні тысячаў жаўнерараў у лепшым разе толькі чвэрць гэтага, і тым браке рыштунку і зброі. Па беларускіх вёсках, пакідаючы за сабой пустыя хлявы і адрыны, гойсалі рэжвізітары. Паколькі землі былога Вялікага Княства Літоўскага Напалеон лічыў вызваленымі з-пад расейскага прыгнёту, была ўтвораная Камісія Часовага Ураду Вялікага Княства. Яна прысягнула на вернасць імператару, гэта значыць, што Беларусь фармальна была абвешчаная саюзніцю Францыі. Напалеонаўская авантюра каштавала Беларусі мільён яе жыхароў, кожнага чацвертага. Адныя загінулі ў баявых дзеяннях, другія – ад голаду і пошасцяў. Частка беларускіх палкоў Вялікай арміі, у якіх служылі 25 тысячаў наших суайчыннікаў, была разбітая, частка адступіла і ваявала ў Еўропе – на чужыне і за чужыя інтарэсы.

27 ЧЭРВЕНЯ

27 чэрвеня 1929г. у савецкай Рэспубліцы прынята рашэнне разгарнуць сетку папраўча-працоўных лагераў па ўсёй краіне – яшчэ толькі ствараецца чорнай памяці ГУЛАГ.

28 ЧЭРВЕНЯ

Дзень памяці Янкі Купалы. Пісьменнікі і проста грамадзяне ў гэты дзень традыцыйна ўскладаюць кветкі да помніка Купалу на Вайсковых могілках у Менску. Між тым, таямніца смерці песняра застаецца нераскрытаю. Купала загінуў 28 чэрвеня 1942г. у маскоўскім гатэлі "Масква". Плац вяртаўся з вечарыны з іншымі пісьменнікамі ў свой нумар і па дарозе ўпаў у лесвічны пралёт. Нехта быццам бы бачыў, як пасля гэтага з гэтэю выбагаліней нейкія людзі... Цэлія кнігі пра гэтую трагічную смерць напісалі Б.Сачанка і Г.Колас, але ўсе версіі так і засталіся адкрытымі: самагубства, КДБ, нямецкія агенты... Вельmi нятульнае, прызнаюся, пачуццё, калі народ не толькі не збяргог свайго найвялікшага пээта, але і нічога не ведае пра прычыны ягоі гібелі. Сяржук Сокалаў-Воюш прысвяціў гэтай падзеі выразны верш, дзе ёсьць такое рытмичнае запытванне: "Мо быў улетку галалёд у тым гатэлі?" Магчыма, таямніца гібелі Янкі Купалы раскрыеца разам з адкрыццем архіваў КДБ, якія сёння ў Беларусі не даступныя нікому.

30 ЧЭРВЕНЯ

30 чэрвеня 1908г. упаў Тунгускі метэарыт. Катастрофа адбылася ў Цэнтральнай Сібіры. Сведкі параўноўвалі метэарыт з вонкенным бервяном у небе. Пры гэтым само неба раўло ды грукатала. Пасля падзення метэарыту зямля гайданулася ў людзей пад ногамі, а выхух чуваць было за тысячу кіламетраў ад месца здарэння. Падалі дрэвы, з вокаў вылягілі шыбы. Радыус выхух склаў 30 кіламетраў. Гукавая хвальня двойчы абышла зямні шар і была зафіксованая ў Вашингтоне, Лондане, Джакарце ды іншых гарадах.

СВЕТ У ЗЯЛЁНЫМ КОЛЕРЫ

НА ДВАРЫ ХХІ СТАГОДДЗЕ, І МОЛАДЗЬ ШУКАЕ НОВЫХ МЕТАДАЎ ДЛЯ ЗНЯЦЦЯ СТРЭСУ. ЯЕ ЎЖО НЕ ВАБІЦЬ АЛКАГОЛЬ, І ЎСЁ ЧАСЦЕЙ ЯНА БЯРЭ Ў РУКІ БУЛЬБУЛЯТАР І КУРЫЦЬ З ЯГО КАНОПЛЮ.

Сапрауды, амаль уся моладзь ведае што та-
кое бульбулятар і як ім карыстацца. Пасля
прыняцця каноплі нямі паху з рота (як ад алка-
лю), назаўтра не баліць галава, і ўвогуле, яна пе-
раносіць цябе ў свет нерэальнага, дае магчы-
масць адчуць стан нірваны. Але ці добра гэта?

Медыкамі даказана, што канопля аказвае моц-
нае дзеянне на нервовую сістэму, асабліва на
памяць. Пры чым дзеянне гэта зусім не станоў-
чае. У мяне ёсць знаёмы, які прымаў каноплю
штодня. Гэтак працягвалася каля года, пасля чаго
памяць яго на столькі пахінулася, што калі ён ішоў
у краму, дайшоўши да яе ён забываў што
трэба набыць. І гэта зусім не смешна. Але самае
жудаснае ў гэтым тое, што ў пэўны момант аса-
лоды, якую дае канопля, перастае хапаць, і ча-
лавеку хочацца чагосьці большага. І тады ён па-
чынае пераходзіць на больш цяжкія наркотыкі,
напрыклад, амфетамін, які ў сваім асяроддзі на-
зываюць "амфік" ці праста "вітамін". Далей і ам-
фетамін перастае адказваць патрабаванням цела
чалавека, і ў рэшце рэшт чалавек пераходзіць на
такія цяжкія наркотыкі, як герайн. Пужае тое, што,
нагледзячы на гэта, усё больш моладзі зацягва-
еца ў кола "трайніку".

Я сустрэўся з адным з такіх людзей, якія зна-
ходзяцца на мяжы пераходу ад каноплі да больш
цяжкіх наркотыкаў. У яго ёсць праблемы з міліцы-
яй (якраз такі за "зялёнія" справы), таму ён па-
жадаў, каб яго імя не указвалася.

— У якім узросце ты ў першы раз паспраба-
ваў паліць каноплю?

— Точна не помню, где-то в 14-15 лет.

— Што табе ў гэтым падабаецца?

— Ну что... Запаха изо рта нет, голо-
ва с утра не болит, да и просто ощущения классные.

— Якім чынам ты знаходзіш яе
для сябе?

— Летом в основном собираю,
план кручу, а вот зимой приходится покупать.

— Колькі яна каштуе?

— «Корабль» (спичечный коробок)
— 10 долларов, «половинка» (пол-
спичечного коробка) — 5 долларов,
стакан (200 граммовый) — 50 дол-
ларов. Можно «штык» купить — 2,5
доллара... Ну, в общем, не очень дё-
шево.

— Ці спрабаваў ты яшчэ якія-не-
будзь наркотыкі акрамя каноплі?

— Пробовал амфік пару раз.

— Чаму ты яго паспрабаваў?

— Да трава перестала прикалывать.
Хотелось чего-то большего.

— Ты жадаў бы спыніцца?

— Конечно, но, по-моему, это уже
бесполезно: я подсел.

— Як ты лічыш, наркотыкі — гэта
добра ці кепска?

— Ничего хорошего в этом нет. Я
бы сам давно завязал, но вот что-
то не получается. Поэтому никогда
не пробуйте наркотиков, пусть даже это просто
канопля, с неё-то всё начинается. И я уже сам не

Фота: ByMedia.net

Эты хлопец дакладна ведае, што такое канопля

знаю, чем всё это закончится...

Гутарку вёў Раман ХЦЕЙ

МАГІЯ ЧОРНАЯ, МАГІЯ БЕЛАЯ

ГЭтым артыкулам мы распачынаем вялі-
кую і, спадзяймся, цікавую серию, пры-
свечаную адной з найбольш загадковых і таямнічых праяў нацыянальнага беларускага фальклору — магі.

У наш час, калі кампутары ды мабільныя тэ-
лефоны надзейнай ўайшлі ў пайсядзённае
жыццё, а дапытлівымі вучонымі былі раскрыты
сакреты структуры бялку ды чалавечых генаў,
менавіта магія і яе праявы засталіся тым абша-
рам, які не паддаецца рацыянальнаму тлумачэн-
ню, а таму і прыцягвае рамантыкай ды шукальни-
кай прыгод або, наадварот, расчараваных у жыцці
людзей.

"Магія" (ад грэцкага *mageia* — "чарынцтва") —
абрады, звязаныя з верай у надзвычайную здоль-
насць чалавека (чаруніка, мага) уздэйніцач на
людзей і з'явы прыроды. Узнікла падчас перша-
бытнаабшыннага ладу і стала элементам абрадаў" — вось і ўсё, што можна знайсці ў сучасным
тлумачальным слоўніку.

Сапрауды, вытокі магіі можна знайсці ў раннія
родавай абшынне, калі існавалі такія формы ве-
раванняў, як анімізм (вера ў існаванне духаў, ан-
трапамарфізацыя розных сіл прыроды, жывёлаў,
раслін і г.д.); татэмізм (вера ў сувязь, радство
паміж групай людзей і пэўнымі відам жывёлаў,
раслін); фетышызм (надзяленне предметаў пры-
роды звышнатуральнымі якасцямі). Лёгка можна

зайважыць, што з ўсіх узгаданых першасных ве-
раванняў да нашых дзён пратрывала толькі ма-
гія, прычым гэтыя шляхі быў даволі складаны і раз-
настайны: магія перажывала то ўздымы (алхімія
і г.д.), то глыбокі заняпад (сэрэднявечча і славу-
тая барацьба з ведзьмамі).

Што тычыцца Беларусі, то да прыходу хрысці-
янства на нашых землях атрымала распаюсюд
паганства — форма рэлігіі, заснаваная на ідала-
паклонстве і веры ў некалькіх багоў, сярод якіх
галоўнае месца займалі Пярун, Сварог, Лада,
Стрыбог, Велес. З прыходам хрысціянства па-
ганскі светапачатак набыў антыхрысціянскае зна-
чэнне і ў гэтым кантаксце выкарыстоўваўся для
барацьбы духавенства з прайавамі рэлігійнага
іншадумства. Пры гэтым людзей, якіх абвінавач-
валі ў чараўніцтве, у лепшым выпадку выганялі з
вёсак і гарадоў, а ў горшым — забівалі.

Само паганства з'яўлялася сінкрэтычным па
свайм характары і, абавіраючыся на магію, аб'яд-
ноўвала ў сабе рэшткі фетышызму, анімізму і со-
нечнага культа.

Да праяў фетышызму адносіцца такая з'я-
ва, як пакланенне Агню. Гэтая рыса харак-
тэрна ўсім першасным цывілізацыям і народам:
у старажытным Рыме ў храме Весты гарэў вечны
агонь, у колішнія Літве перад істуканам Перку-
насам вайдалоткі ўесь час палілі дуб, падтрым-
ліваючы такім чынам нязгаснае воғнішча Зыніч.

У старажытных беларусаў агонь з'яўляўся ад-
ным з асноўных кампанентаў сям'і. Пры дапамо-
зе агню людзі бараніліся ад цёмных сілаў,
варажылі.

Наступная стыхія, якой пакланяліся нашыя
продкі — гэта Вада. Дагэтуль захавалася шмат
сведчанняў у летапісах аб пакланенні вадзе
і ахяярарынашэнні. Яшчэ са старажытных часоў
нашыя продкі верылі ў магічную і лячэбную сілу
вады. Прычым "жывой" вадой на Беларусі
называлі воду з крыніц. Апошняя, як і агонь, вы-
карыстоўвалася для варажбы і чараўніцтва. Ста-
ражытныя беларусы верылі ў тое, што ваду для
піцця неабходна трымала закрытай, інакш у яе
можа ўвайсці нячystая сіла.

Яшчэ адной стыхіяй, якую шанавалі нашыя
продкі, з'яўлялася Зямля. Выпраўляючыся ў
далёкія краіны, старажытныя беларусы зашываў
у тканину жменю роднай зямлі: калі прыйдзеца
памерці на чужынне, то ягоны прах будзе пахава-
ны разам з роднай зямлей. А самай страшэнай
клятвай для беларусаў была клятва, вымаўленая
з зямлёю ў вуснах або ў руках — калі чалавек
схлupsці, то пачарнене, як зямля. У закляццях і ча-
рах зямля выступае таксама часта, як і агонь.

На гэтым разгляд праяў фетышызму ў старажытных
вераваннях беларусаў можна спыніць. У наступным
артыкуле мы паспрабуем разгледзець
больш цікавыя і загадковыя сляды анімізму і
татэмізму ў першасным светаўспрыманні наших
продкаў.

Андрусь Ляўчук

БІТВА ЗА 75%

З 1 СТУДЗЕНЯ 2005г. МІНІСТЭРСТВА ІНФАРМАЦЫ ЎСТАНАВІЛА КВОТУ НА ГУЧАННЕ БЕЛАРУСКАЙ МУЗЫКІ НА АЙЧЫННЫХ РАДЫЁСТАНЦЫЯХ – 75%. ТАКІМ ЧЫНАМ ДЗЯРЖАВА ВЫРАШЫЛА ДАПАМАГЧЫ НАШЫМ МУЗЫКАМ ЗАНЯЦЬ ЛІДЫРУЮЧЫЯ ПАЗІЦЫ Ў СВАЁЙ КРАІНЕ.

Вынікі прынятых мер не прымусілі сябе ча-каць: радыёстанцыі началі мняць фармат, а тыя, што засталіся верныя сабе – атрымалі папярэджанні.

Выкананне ж 75-працэнтнай квоты беларускай музыкі ў эфіры, па сведчанні даследчай лабараторы NOVAK, выклікала падзенне рэйтынгу радыёстанцыі у сярэдні на 10%.

Фота: ByMedia.net

Лявон Вольскі, саліст гуртоў «N.R.M.» і «Крамбамбуля», якія не патрапілі ў спіс «правільных» выканануць.

Міністэрства інфармацыі ўжо вынесла папярэджанні за невыкананне зададзенага працэнта шасці радыёстанцыям. Гэта «Альфа Радыё», «Радыё Рокс», «Пілот-FM», «Юністар», «Новае радыё» і «Xit FM».

За працэнтнымі адносінамі беларускай музыкі да ўсёй астатнай асабістамі сучыні міністр інфармацыі, якому кожную раніцу кладуць на стол лісток з такім дадзенымі. Крытэрам забеспечэння 75-працэнтнага напаўнення FM-эфіру песнямі беларускіх аўтараў і выканануць з'яўляецца колекція музычных кампазіцый. Агульная колекція праугучаўшых за суткі песен прымаеца за 100%. За 24 гадзіны вяшчання ў эфіры радыёстанцый гучыць 250 - 350 музычных кампазіцый. Такім чынам, у суткі на кожнай FM-хвалі павінна гучыць ад 180 да 270 фанаграм беларускіх аўтараў і выканануць. Пры гэтым было падлічана, што для таго, каб радыёстанцыя працавала ў сваім звычайнім рэжыме, кожны тыдзень на рынку айчыннай музыкі павінна з'яўляцца як мінімум 15 новых кампазіцый! За першыя тры тыдні 2005г. радыёстанцыі не атрымалі ніводнай (!) свежай песні ад беларускіх выканануць.

Цяпер зразумела, чаму FM-станцыі адна за адной атрымліваюць папярэджанні: ім проста няма чым запаўняць эфір! Як кажуць, круціся, як хочаш.

Карцінку", так бы мовіць, завяршае сітуацыя з дзесяццю беларускімі рок-гуртамі ("N.R.M.", "Нейра-Дзюбель", "Палац" і інш.), якія ўздельнічалі ў канцэрце падчас акцыі беларускай

апазіцыі летам 2004г. і цяпер "адлучаны" ад эфіру, а іх творчасць, па-сунансі, забаронена.

Затое Міністэрства інфармацыі працавала свой спіс беларускіх аўтараў і выканануць, чые песні настойліва "рэкамендаваны" для прослушоўвання. А паколькі сэнс слова "рэкамендацыя" ў нас да вядомай ступені звульніцаўаны, а "не Ѿключаны ў спіс" значыць "забаронены", то аматарам беларускага радыёэфіру будзе яшчэ доўга сляваць пра выдуманую ім "Беларусію" Кірыл Слука і падобныя яму. А эфір паступова напаўняе рэтра, шансон і нізкаякасная беларуская папса.

Па песімістычных прагнозах ужо праз 6-8 месяцаў некаторыя радыёстанцыі перастануць існаваць. Людзі ўклапі ў радыё гроши, рысыкнулі, заявявалі частку рынку, і раптам ім зверху навязаеца музычная цэнзура. Навязванне дзяржавай пэўнага фармату ўсім станцыям – гэта канец FM-вяшчанню.

Кампрамісным варыянтам для падтрымкі і захавання беларускай музыкі мог бы стаць прадзяржаўныя радыёканал, які меў бы права на некамерцыйнае існаванне таму, што фінансаваўся б з дзяржаўных крэыніц (да прыкладу, нізкарэйтнгавы расейскі TV-канал "Культура", канал для інтэлігенцыі, дзе цэльныя суткі можна глядзець фільмы Антаніёні і Таркоўскага, лепшыя пастаноўкі маскоўскіх тэатраў). Калі ласка, "круціце" сабе ўвеселі беларускі музычны прадукт. Лепшыя выканануцы прафесійныя сабе шлях на іншыя хвалі. А цэнзура яшчэ ніколі не ажыўляла нацыянальнае мастацтва. Вартая таго беларуская музыка сама знайдзе сабе шлях да эфіру, якасная беларуская музыка заўсёды гучала і будзе гучаць на ўсіх FM-станцыях.

Міністэрствам інфармацыі сумесна з Міністэрствам культуры адабраны наступны спіс аўтараў і выканануцай для трансляцыі іх музычных твораў у FM-эфіры:

- дзяржаўная ўстанова "Беларускі дзяржаўны ансамбль "Песняры" (мастакі кіраўнік У. Шарапаў);
- ансамбль "Сябры" (мастакі кіраўнік – народны артыст Беларусі А. Ярмоленка);
- дзяржаўная ўстанова "Заслужаныя калектыв Дзяржаўны аркестр сімфанічнай і эстраднай музыкі Рэспублікі Беларусь" (мастакі кіраўнік – народны артыст Беларусі М. Фінберг);
- заслужаныя артысты Рэспублікі Беларусь Я. Навуменка, Я. Паплаўская, А. Ціхановіч, А. Ісаев;
- лаўрэаты міжнародных конкурсаў І. Афансьевіча, І. Дарафеева, І. Абалян, Р. Аляхно, В. Алешка, П. Смолава, Г. Абасава;
- артысты А. Хлястоў, А. Сухароў, К. Слука, А. Ярмоленка (Алеся), В. Плотнікова, Г. Шышковіч, Л. Грыбалёва, С. Сухамлін, В. Дземянчук, В. Ухцінскі, А. Саладуха, А. Сямёнаў, Улада, Р. Мусівідас, В. Каменева (Веста), А. Звяровіч, О. Змуршчык, Я. Ліпніцкая (Яна), З. Бель, С. Шаптунуў, А. Скараход, С. Мінскі, О. Мілая, Ж. Бутэрус (Janet), А. Качына (Corriana), Г. Калдун;
- гурты "Беларускія песняры", "Новы Іерусалім", "Харпі", "Камерата", "Троіца", "Эківокі", "Stocks", дуэт "Аляксандра і Канстанцін", "J-Mors", "Лепрыконсы", "Ляпіс Трубяцкі", "Атлантыка", "Цягніштурхай", "Савана", "Патрыёт", "Apple tea", "Madera Hard Blues", "Neo", "Чыстыя голас", "Vox", "Black sugar", "Вінілавыя сны", "Медуза".

Улічваючы недастатковае развіццё айчыннага шоў-бізнесу і, як вынік, абектыўны недаход беларускіх кампазіцый для забеспечэння паўнацэн-

Фота: ByMedia.net

«Нерэкамендаваны» бард і акцёр Віктар Шалкеўч

нага, разнастайнага кругласуткавага эфіру з разліку працпорцы 75%, Міністэрства інфармацыі працануе лічыць айчыннымі выканануцамі выхадцаў з Беларусі (этнічных беларусаў), якія зараз прафылоўваюць за яе межамі. Пралануеца лічыць беларускай музыкай выкананне замежных песен і кампазіцый беларускімі музыкамі, cover-версіі замежных кампазіцый, музычныя праграмы, падрыхтаваныя беларускімі ды-джээмі, а таксама творы з аранжыроўкамі беларускіх музыкай і творы гуртоў, у складзе якіх працуюць беларускія музыкі.

Фота: ByMedia.net

Ігар Варашкевіч і гурт «Крама» – папулярны, але «неблаганадзейны» выканануць.

Такім чынам, працануем дадатковы спіс:

- сольныя выканануцы: Анжаліка Агурбаш, Аляксандра Гайдук, Наталля Падольская, Алена Свірыдава і інш.
- гурты: "Краски", "Сястра", "Лета", "Бі-2", "Рэфлекс" і інш.

Алена ДЗЕМІДЗЮК

ДВОЙЧЫ ЧЭМПІЁНЫ

23 ТРАУНЯ АДБЫЛАСЯ ФІНАЛЬНА СУСТРЭЧА НА КУБАК БЕРАСЦЕЙСКАГА ДЗЯРЖАЙНАГА УНІВЕРСІТЕТА ПА ФУТБОЛЕ, У ЯКОЙ СУСТРАКАЛІСЯ КАМАНДЫ ГЕАГРАФІЧНАГА і ЮРЫДЫЧНАГА ФАКУЛЬТЭТАЎ.

Барацьба за кубак пачалася з кваліфікацыйнага раунда, у якім высвятлялі адносіны каманды факультэтаў дашкольнага выхавання і псіхолага-педагагічнага, дзе мацнейшымі аказаліся футбалісты дашфака. У другой пары сустракаліся каманды гісторычнага і філалагічнага факультэтаў. Перамогу святкавалі гісторыкі. Такім чынам, чверцьфінальныя пары сталі выглядзецца так: геаграфічны-матэматычны; гістарычны-дашкольнага выхавання; юрыдычны-замежных моў; фізичны-біялагічны факультэты.

Гульні ўразілі накалам, а таксама нечаканымі вынікамі. Напрыклад, здзілленне выклікала перамога гісторыкай над "дашфакам", які лічыўся да пачатку спаборніцтваў адным з прэтэндэнтаў на пападанне ў фінал. Але гэта быў не іх дзень, лік 4:1 – і далей ідуць гісторыкі. На гэтым этапе спаборніцтваў амаль не атрымала супраціўлення каманда фізічнага факультэта, якая з лікам 6:1 перамагла каманду біялагічнага факультэта. Вельмі цікавым выдаўся матч географаў з камандай матэматычнага факультэта. Было дастаткова шмат добрых камбінацый, але фартуна ды лепшама рэалізацыя галявых момантаў вывелі каманду геафака ў паўфінал, гульня скончылася з лікам 3:1 на іх карысць. А гульня юрыстаў з "замежнікамі" не адбылася ўвогуле: каманда факультэта замежных моў не з'явілася на гульню і ёй было запічана тэхнічнае паражэнне. Гэта дало камандзе юрыдычнага факультэта яшчэ адзін дзень адпачынку.

Эты дзень адпачынку мабыць і стаў для юрыстаў тым неабходным фактарам для перамогі над фізікамі. Юрысты дамінавалі на працягу ўсёй сустрэчы, не даючы падставаў для сур'ёзных атак на свае вароты. Гульня завяршылася з лікам 5:1 на карысць каманды юрыдычнага факультэта, якая адправілася чакаць выніка сустрэчы географаў з гісторыкамі. Гэтую сустрэчу каманда геаграфічнага факультэта правяла значна лепш, чым папярэднюю. Географы дамінавалі на попі і не дали гісторыкам магчымасці прайвіць сваіх лепшых якасцяў. Галы былі на любы густ і выклікалі ў глядачоў шмат добрых эмоцый. Сустрэча завяршылася з лікам 4:1 на карысць географаў.

Кубак пераможцаў стаіць у кабінцы дэкана геафака, сярод іншых адзнак майстэрства будучых географаў

І вось у прызначаны час на поле выйшлі каманды геаграфічнага і юрыдычнага факультэтаў. Паўтаралася сітуацыя мінулага года, калі ў фінал спаборніцтваў прабіліся тыя ж каманды. Тым цікавайшая была гульня: усе жылі чаканнем рэваншу.

Ад самага пачатку гульня юрысты завалодалі ініцыятывой: пастаянна трymалі ў напружанні

абарону і галкіпера географаў, аднак да рэальнага пагрозу справа не даходзіла.

Паціху географы пачалі выроўніцаў гульню, пераводзячы мяч да варот суперніка. Асноўная барацьба ішла ў сярэдзіне поля – каманды змагаліся з апошніх сілаў. Дрэннае поле не давала магчымасцяў прадэмантраваць сваіх лепшых здольнасцяў ні адной, ні другой камандзе. Час ішоў да перапынку, калі пры розыгрышы вуглавога Зміцер Адамчук трапным ударам з лініі штрафнай пляцоўкі перагравіў мяч у правы ніжні ад галкіпера юрыстаў вугал варот.

Не паспей вачацца другі тайм, як географы забілі другі гол. Ішоў час, а юрысты ўсё ніяк не маглі адзначыцца, хаця моманты каля варот іх супернікаў узікалі адзін за адным. І вось, пасля трэцяга запар розыгрыша вуглавога, мяч ўсё ж такі перасякае лінію варот каманды геафака. Аднак гэта ўсё, на што быў здольны ў гэты дзень юрысты. Фінальны свісток суддзі Юрый Рымчонага авбяясціў аб другой запар перамозе геаграфічнага факультэта ў Кубку БрДУ па футболе.

І напаследак карэспандэнт "ДЗЕДЗІЧА" узяў невялікую інтар'ю ў аднаго з удзельнікаў фінальнай сустрэчы, футbalіста каманды-пераможцы Леаніда Віленты.

– Вашыя ўражанні ад перамогі?

– У мінулым годзе не давялося пайдзельнічаць у фінальнай сустрэчы. Таму было неяк нядобра на душы, пастаянна задаваў сабе пытанне: "Ці здолею яшчэ калі-небудзь дайсі да фінала, пагуляце ў ім, а тым больш перамагчы?" Я здолеў, таму гэта перамога для мяне асаблівая.

– За кошт чаго, на тваю думку, перамагла ваша каманда?

– Каманда перамагла за кошт эбалансаванасці ва ўсіх лініях, бо склад каманды не мяніеца ўжо два гады. Таксама ўпэўненасці надавала мінулагодня перамога.

– Як ты ацэньваеш ваш выступ на турніры?

– Канешне, была вялікая адказнасць, але, улічваючы тое, што ў кожнай гульні мы пропускалі толькі па адным голе, я лічу, што абарончая лінія адыграла здорава. Дзесьці нам пашанцавала, але, як той казаў, шанцуе мацнейшым.

– Дзякую за інтар'ю, поспехай вам у наступным годзе.

– Вам вялікі дзякую. Будзем намагацца спраўдзіць вашыя пажаданні.

Віталь КОУШ

X МОЛАДЗЕВАЯ АРХЕАЛАГЧНАЯ ЭКСПЕДЫЦІЯ

ДА ЎАГІ СТАРШАКЛАСНІКАЎ, СТУДЕНТАЎ, МОЛАДЗІ, АМАТАРАЎ КРАЯЗНАЎСТВА!

Улетку 2005 г. праводзіцца чарговая моладзевая археалагічнай экспедыцыя. Час экспедыцыі: 20 чэрвеня – 4 ліпеня. Месца археалагічных раскопак: каля вёскі Адрубы (Кабанайскі сельсавет Жлобінскага раёна Гомельскай вобласці).

Арганізаторы экспедыцыі: моладзевая суполка Светлагорскай раённай арганізацыі грамадскага аб'яднання "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны", Інстытут гісторыі Национальнай Акадэміі навук Беларусі (г. Менск).

Да ўдзелу ў экспедыцыі запрашваюцца дзячучыны і юнакі, якія цікавяцца гісторыяй, краязнаўствам, турысцкімі вандруйкамі – навучэнцы 8-10 класаў, студэнты, а таксама моладзь з ліку ўдзельнікаў грамадскіх аб'яднанняў. Удзел у экспедыцыі – дабраахвотны і неаплатны. Удзельнікі працуяць па 4 гадзіны ў дзень на раскопках старожытнага гарадзішча, астатні час прысвячаецца адпачынку. У экспедыцыі можна браць удзел увесе перыяд яе дзеяння альбо частку дзён.

У экспедыцыі могуць браць удзел і групы, якія арганізованы ў навучальных установах, – навучэнцы (студэнты) пад кіраўніцтвам настаўніка (выкладчыка).

У раскопках могуць браць удзел таксама стаўшыя ўдзельнікі – аматары гісторыі, краязнаўства, турызму – з ліку ўдзельнікаў грамадскіх аўяднанняў.

Раскопкі каля в. Адрубы праводзяцца ў малінічным месцы на беразе р. Бярэзіна, на тэрыторыі, дзе ствараецца ландшафтны заказнік нацыянальнага значэння. Вынікі раскопак з'яўляюцца каштоўнымі матэрыяламі для гісторычнай навукі. Удзельнікі экспедыцыі жывуць у намётах, прыгратаванне харчаванне – на вонгішчы. Кохны з маладых удзельнікаў экспедыцыі мусіць прайвіць самастойнасць, не баяцца складанасцей, мець моцны характеристар і заўсёды быць гатовым прыйсці на дапамогу сябрам. Найбольш актыўныя ўдзельнікі экспедыцыі заахвочваюцца падзялкамі і ўзнагароджваюцца пахвальнімі граматамі Інстытута гісторыі.

Непаўнагадовыя навучэнцы для ўдзелу ў экспедыцыі прадастаўляюць: 1) анкету-заяву, якая ўзгодненая з бацькамі; 2) медыцынскую даведку – па форме, якая выдаецца для дзіцячых і юнацкіх летнікаў. Паўнагадовыя асобы для ўдзелу ў экспедыцыі прадастаўляюць анкету-заяву. Гэтыя дакументы прадастаўляюцца напярэдадні альбо па прыбыцці ў экспедыцыю.

Удзел у экспедыцыі – гэта незабытны ўражанні і добры летні адпачынак.

Каб атрымаць дадатковую інфармацыю ці паведаміць аб жаданні узяць удзел у экспедыцыі, можна:

даслаць ліст па адрасу: аддзяленне сувязі № 2, абанентская скрыня 32, г. Светлагорск, Гомельская вобласць, 247402;

альбо звязацца па тэлефоне/факсе (02342) 433 49 (Вадзім Богдан), тэл. (029) 533 09 56 (Міхась Наскоў), тэл./факсе 4 76 13 (Тэльман Маслюкоў), альбо звязніца па электронны адрас: mc-part@tut.by ці asvieta@tut.by.

Dzedzich week-news

СТУДЕНТОВ НЕ ОТПУСКАЮТ НА ЗАРАБОТКИ ЗА РУБЕЖ

ИМ НЕ ДАЮТ ДОСРОЧНО СДАВАТЬ СЕССИЮ, ХОТЯ УЧАСТИКИ СТУДОТРЯДОВ ОТ БРСМ МОГУТ СДАВАТЬ ЭКЗАМЕНЫ И ЗАРАНЕЕ.

Белорусские студенты ездят работать за границу уже лет десять. Самые активные успели съездить на заработки не один раз. Наташа, бывшая студентка иняза, была в США дважды: «Это практика языка, заработка, а главное – бесценный жизненный опыт... И по деньгам получилось удачно, и вещей я себе таких накупила, что тут два года в магазин не заходила! Из денег, которые привезла, я круглую сумму отложила, у меня на них большие планы».

Уехать раньше было легко: «В прошлом году нужны были только копии договоров с фирмой-посредником и заявление о том, что еду работать за границу», – рассказывает Сергей, студент БГУ. – А потом сдавай сессию досрочно и поезжай. Ну и приехать вовремя: говорили, что отчислят, если не вернешься до 15 сентября. Я приехал 14-го. А сейчас мне сессию не разрешают заранее сдать!»

Досрочно сдавать экзамены не запрещено, но в марте вышел знаменитый декрет президента №3, направленный против торговли людьми. И вузы закрутили гайки – для подстражовки. «У нас в начале июля только последние экзамены! – рассказали студенты БГУ. – В результате многим придется позже уезжать. А ведь затраты на программу отбиваются только месяца за полтора работы... Так что многие студенты планируют либо брать академку на год, либо ехать «с концами». А что делать? Если брать академический, то грозят восстановить только на платное, да и то под вопросом. Проще не вернуться!» Даже студентов, которые просят досрочную сессию для поездки в санаторий, обязывают сдать все долги до начала учебного года, летом.

Шансы хорошо заработать, уехав в начале июля, не высоки. Это признают даже фирмы, которые отправляют молодежь на работу: «Работодатели вообще предпочитают, чтобы молодой человек приезжал в мае и уезжал в сентябре. В июле пик сезона, трудно найти работу, снять недорогое жилье. И не факт, что работодатель, с которым вы списались и договорились, будет вас ждать. Проще будет тем, кто едет уже второй-третий раз, у них и опыта есть, и связи с работодателями».

О досрочной сдаче сессии в фирмах вежливо говорят: «Мы даем студентам возможность самим решать эту проблему». Рамки программ позволяют студентам выехать позже, и фирмы готовы везти их в любое время: «Да, вы проведете меньше времени в США, но это лучше, чем не поехать. В любом случае посмотрите мир, а если повезет с местом работы, то можете и деньги привезти!»

Если ситуация критическая и студент уехать не может, то рассматривается, за какое время до отъезда он отказался, по каким причинам? В любом случае траты немалые, вплоть до потери первого взноса (до 300 долларов для США), плюс

стоимость визы, штраф от аэропорта... Деньги могут вернуть полностью, только если причина отказа очень серьезная. Является ли таковой сессия, нам не сказали – признались, что до сих с такими отказами не сталкивались.

Зато у нас вовсю формируются студенческие отряды, которые будут работать в Беларуси и

экзамены и уехать! Эта система работает, и все организации знают, что нашим студентам нужно предлагать варианты, по которым они должны уехать с 10-15 июня, когда закончится сессия.

Виктор САМОХВАЛ, проректор по учебной работе БГУ:

– Дело не в том, что вы едете на работу за границу. Студент имеет право заниматься по индивидуальному плану, только если он отличник, занимается научной работой. Это раньше, когда стройотряды формировали, все их участники сдавали сессию досрочно и уезжали. Теперь все рассматриваются в индивидуальном порядке. Конечно, бывают разные ситуации, например, действительно очень тяжелое материальное положение в семье. Студенты БГУ могут один раз за время учебы брать академический отпуск на год по семейным обстоятельствам.

Геннадий БРОВКО, проректор по учебной работе, международной и внешнеэкономической деятельности БНТУ:

– У студента главная работа – это учеба. Чтобы получить право на досрочную сессию, нужно представить достаточные основания для декана факультета. Ведь студенту нужно обязательно пройти практику, без нее на следующий курс не переведут. А она проходит как раз в июле, августе или сентябре. Если фирме выгодно отправить студентов 1 мая, то почему университет должен подстраиваться под фирму, а не наоборот? На каникулах студенты могут ездить куда угодно

Фото: ByMedia.net

Поможем родине! Все в стройотряды!!!

России. Например, на главной студенческой стройке страны, Августовском канале, будут трудиться и студенты. В основном члены БРСМ: «Работа проходит в июне-июле-августе, бывало, что и с конца мая», – рассказал Евгений Карпик, командир республиканских студенческих отрядов БРСМ. – Ректоры давали разрешение на досрочную сдачу сессии. Вообще, каждый год Минобразования готовит письмо, чтобы студентам, которые едут работать в студенческих отрядах, разрешали досрочную сдачу сессии. В этом году такого письма пока не было, но думаю, что будет. Мы активно включились в программу «Домики на селе», в каждом районе будем искать работу для студотряда, на Августовском канале». Некоторых не только отпустят пораньше, но и засчитывают работу как летнюю практику. Например, студентам историкам, археологам, связанным со строительством.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Наталья БАРАНОВА, ректор Минского государственного лингвистического университета:

– Наши студенты выезжают за границу каждый год. И наше отношение к этому не меняется: пять лет назад в университете закрыли возможность досрочной сдачи экзаменов. Сессия систематизирует изученное, и если этот процесс скомкать, упадет успеваемость, это будет заметно в следующем семестре. Те, кто успевал во время семестра, могут передвинуть экзамены во время сессии. То есть не сдать досрочно, а передвинуть

но, это их личное дело. У нас, я стучу по столу, все студенты возвращаются.

ТОЛЬКО ЦИФРЫ

В прошлом году работать за границу уехали 5041 человек, около 80% из них – студенты.

СКОЛЬКО МОЖНО ПОТРАТИТЬ И ЗАРАБОТАТЬ?

Программы, по которым фирмы отправляют студентов на работу, стоят по-разному в зависимости от страны и работы. Для США – от 500 долларов (летние лагеря, работа с детьми) до 1600-2000 долларов (работа в сфере обслуживания).

Чтобы поехать в Великобританию, нужно заплатить от 800 долларов. Студент будет работать в гостиницах, ресторанах или собирать овощи-фрукты.

В США за месяц вы заработаете минимум 1000 долларов. Соответственно, чтобы «отбить» деньги за программу, придется работать минимум полтора месяца. Побольше получают официанты, горничные за счет чаевых – чем лучше ресторан или гостиница, тем больше. За работу сверхурочно по законам США платят по более высокому тарифу.

Для участия в студотрядах БРСМ денег платить не надо. За работу в стройотряде можно заработать примерно 300 тысяч рублей в месяц.

«КП в Беларусь»

ДАРЭЧЫ

Сядзіць дзядок-вартайк у яблыневым садзе
са стрэльбай, ахойвае. Раптам бачыць - дзеци
побач праходзяць. Крычыць:

- Дзеткі! Ідзіце яблычкі есці!
- Дзед! Дык ты ж нас таго... стрэльбай!
- Ну дык а як жа.

***

Ляжыць Шэварнадзэ на падлозе, галаву і пле-
чы засунуў пад канапу. Над ім стаяць байцы спец-
назу і лёгкімі штуршкамі прапаноўваюць вылезці.
Той згаджаецца толькі пасля запэўнівання, што
ён не Амін і яго не прыстрэляць...

- Дазвольце, - абруаецца Эдуард Амбрасіевіч,
- а што вы тут тады робіце і якое ў вас на гэта
права? Перабілі ахову, захапілі горад, увялі войскі!
Што гэта такое?

- Дык, - адказвае камандзір, - вы месяц назад
казалі, што валодаеце дакладнымі дадзенымі пра
найяўнасць у Ірака зброі масавага паражэння і
пагадзіліся даць тэрыторыю і паветраную прас-
тору для ўдара сіл кааліцыі па яму?

- Казаў...
- А казалі, што не баіцесь ўдара ў адказ іракскіх
войскі па Грузіі?

- Ну казаў...

- Дык вось - яны ўдарылі.

- Якія нафіг... іракцы - вы ж расейцы, з тыпо-
вымі разанскімі тварамі!

- А ў нас даверанасць.

***

Муж і жонка, якія ўжо адзначылі срэбранае вя-
селле, сядзяць раніцай за столом, снедаюць.
Жонка глядзіць на мужа доўгім поглядам і пытае:

- Толік, калі ласка, скажы мне - ты мяне ўсё
яшчэ хакаеш?

Мужык раздражнёна шпурляе відэлец на стол:

- Люсія, ну вось патлумач мне - ну навошта па-
чынаць кожны ранак са скандала?!

***

Сям'я замяняе ўсё. Таму першым яе завесці,
падумай, што для цябе больш важнае: ўсё ці сям'я.

***

Можна вывесці дзяячыну з вёскі, але вёску з
дзяячыны вывесці практична немагчыма.

***

Мужык скардзіцца сябрам:

- Мяне гэтыя сакавікія каты задалбалі! "Мяў
ды мяў"... Я на іх ужо сабаку выпускаў...

- І што каты?

- Ды што каты... Шчанятыя нікому не патрэбны?

***

Мужык пайшоў у тайгу на паляванне. Заблу-
каў. Ноч. Холад. Жахліва. Стайць, енчыць:

- Ау! Дапамажыце! "Сць тут хто-небудзь?

Раптам адчувае, нехта ззаду да пляча дакра-
наеца. Абарочваеца - там вялізны мядзьеўведзь,
пытае:

- Ну я ёсць! Лягчэй стала?

***

Дзярждума ўхваліла законапраект аб новым
парадку выбараў губернатараў. Наступны этап
развіцця дэмакратыі ў Pacei - для кандыдатаў у
прэзідэнты трэба будзе згода прэзідэнта.

У Маскве прайшла акцыя - "Очисти город от
мусора". У выніку акцыі забіты 23 супрацоўнікі
міліцыі...

***

Гаспадар схаваў ад жонкі пляшку гарэлкі ў
гадзіннік з зязюлю.

Прайшоў некаторы час, адчыняеца гадзіннік і
адтуль выпаўзае зязюль:

- Мужык, колкі часу?
- Дзевяць гадзін.
- Тады ку-ку!

***

Муж прыносіць дахаты папугая і гаворыць:

- На аўкцыёне я аддаў за яго дзвесце франкаў.
Яго хацелі набыць дзесяць чалавек... Але самае
цікавае - я нават не ведаю, ці размаўляе ён?

- Як гэта, ці размаўляю я? - балбоча папугай.

- А хто ж тады падвышаў кошт?

***

На міліцейскім участку звоніць тэлефон:

- Ратуйце, - чутно ў слухаўцы. - Дапамажыце!
- Зараз выязждаем, - кажа інспектар. - Але што
здарылася?

- У пакой уварвалася кошка!

- Прабачце, але па такіх дробязях міліцыю не

турбуюць. Хто вы?

- Як гэта хто? Папугай, канешне!

***

Студэнт усталоўцы падсаджваеца за стол да
выкладчыка. Той яму кажа:

- Гусь свінні не таварыш!

Студэнт:

- Ну, я палацеў, - і сыходзіць. Выкладчык выра-
шыў заваліць яго на іспытце, але студэнт адказаў
на "выдатна". Выкладчык задае пытанне:

- Вы ідзеце па дарозе і бачыце 2 торбы: адна з
розумам, другая з золатам. Якую вы возмезце?

- З золатам!

- А я бы ўзяў з розумам.

- Каму чаго не хапае.

Выкладчык піша ў залікоўцы "казэл" і той, не-
зайважкішы, сыходзіць. На наступны дзень студ-
энт вяртаецца і гаворыць:

- Прафесар, вы мне ў залікоўцы расписаліся, а
адзнаку паставіць забылі.

***

Згодна пасляматчаваму пратаколу данецкі
"Шахцёр" разгроміў "Барселону" з лікам 12:1. Еў-
рапейскія нацыяльнікі не прызнаюць вынікі мат-
ча, таму што суддзя дазволіў данецкай камандзе
падвысіць яўку футбалістаў на поле да трыццаці
чалавек, якія гралі пяццю адкропляльнымі мячамі!

***

Па БТ ідзе дзіцячая передача:

- Дараігі! хлопчыкі і дзяячынкі! Калі вы пачу-
це, што ваши бацькі альбо іншыя сваякі і знае-
мыя лаюць наш любімы ўрад і нашага ўсенарод-
наабранага презідэнта, напішыце нам пра гэта на
адрес: г. Менск, пр-кт Дзяржынскага, 19/17, пера-
дача "КДБГэздэйка". З нецярпеннем будзем чакаць
вашыя лісты, дарагі дзеці!

***

Дзіўнае жыццё: хакаеш адну жанчыну, жывеш
з другой, спіш з трэцяй, дзеци ад чацвёртай,
любіць цябе пятая, і гэта пятая - твая маці...

Адкрыты сакрэт шчаслівага сямейнага жыцця!
Аказываецца, для гэтага жонка павінна быць "жай-
руком", а муж - "савой".

Тады жонка не бачыць, якім муж прыходзіць
дадому, а муж не бачыць, якой жана прачынаеца
раніцай!

***

Мужык прачынаеца ранікам з жудаснага ба-
дуна, расплющвае вочы, галава баліць, азіра-
еца навокал: фууу, дома... устас з ложка, аба-
мацае сябе - ё-маё, у піжаме... у жыцці піжаму
не апранаў...

Бачыць - на туалетным століку шклянка вады,
таблетка аспірыну і цыдулка ад жонкі: "Хаканы,
снданак на стале, усё прыбрала, твая навекі -
жонка". Мужык у поўным неразуменні, выпівае
таблетку і ідзе ў ванны пакой... па дарозе выяў-
ляеца, што кватэра не тое што чыстая - проста
вылізана да бліску; сын сядзіць у сябе ў пакой,
робіць урокі...

- Сынок, а што ўчора было?

- Ты прыйшоў п'яны, як звычайна пад ранак...
Аббліяў усю гасцёўню, нагадзіў міма унітаза,
пабіў на кухні ўвеселі посуд, паставіў маці фінгал
пад вокам...

- Ну і што здарылася з маці, з кватэрай?

- Ааа, ты пра гэта! Проста калі цябе мама
укладвала спаці і начала сцягаць з цябе нага-
віцы - ты закрычаў: "пайшла на хрэн, сцерва - я
жанаты!!!".

***

Прыходзіць сакратарка да шэфа і пытае:

- Я што, звольнена?

- Не, канешне!

- А чаму канапу з кабінета прыбраў?

***

Тэлеперадача "Добрай ночы, малышы".

Сцяпашка: Філя, а дзе Хруша?

Філя: "н не прыедзе, у яго свінка.

Сцяпашка: Ой, Хрушачка, мабыць, ляжыць за-
раз у ложку?

Філя: Ты што, звар'яцеў, яны толькі ўчора паз-
наёміліся!!!

***

Праграма "Рускі кухар", які аздоблены нашыя
мікрахвалёўкі, не толькі хутка згатуе вам смач-
ную страву, але і стыбыць пры гэтым палову пра-
дуктаў.

***

Перад калядамі настаўніца пытае дзяцей:

- Зайтра мы адзначаем Раство Хрыстоса. А ці
ведаеце вы, дзе Ісус Хрыстос цяпер?

Машанька:

- "н у май сэрцы!"

Мішанька:

- "н на нябесах!"

Вовачка:

- "н у нас дома ў прыбіральні!"

Настаўніца:

- Што-о-о-о-о?

Вовачка:

- Ей-Богу, кожную раніцу тата падбягае да пры-
біральні, дзёргае за ручку, потым б'е кулаком у
дзвірь і крычыць "Госпадзі Ісусе! Ты ўсё яшчэ
там?!"

***

Заснавальнік: Ініцыятыўная група моладзі

Распаўсюджваеца бясплатна на правах унутранага карыстання

Падпісаны ў друк 07.06.2005 у 18⁰⁰

Наклад: 299 асобнікаў. Надрукавана на ксераксе.

Галоўны рэдактар: Дзмітрый Шыманскі.

Рэдакцыйная камітэта: А. Лена, М. Ікола, Д. Змітрый, М. Арыя,

С. Яргей, С. Яржук, Ю. Рась.

Адказны сакратар: А. Нідрусь. Вёрстка: Б. Дэпеша

Кантактны тэлефон: (0162) 23-68-02, (029) 660-57-41, (029) 725-15-39

E-mail: dzedzich@dzedzich.org, інтэрнэт: www.dzedzich.org

№4 ДЗЕДЗІЧ
ІНФОРМАЦЫЙНА-АНАЛІТИЧНЫ БЮЛЕТЕНЬ
Чэрвень 2005

ПРЫ ВІКАРЫСТАННІ МАТЕРЫЯЛАЎ БЮЛЕТЕНЯ
СПАСЫЛКІ НА КРЫНІЦУ АБАВЯЗКОВЫЯ

Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў
і друкаваць артыкулы для далейшай палемікі